

«Бекітемін»
«Жетісу облысы білім басқармасының
Текелі қаласы бойынша білім бөлімі» ММ
«№2 бөбекжай- балабақша» МКҚК
менгерушісі м.а. Г.Конырбаева *Г.Конырбаева*
« 31 » 08 2022 жыл

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары мен мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022 - 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

«Ботақан» ортаңғы тобы

**Тәрбиешілер: Б.Худияр
Л.Сембекова**

2022-2023 оқу жылы

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022- 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Күншуақ» №2 Бөбекжай балабақшасы

Тобы: «Ботақан» орта тобы

Балалардың жасы: 3 жастан бастап

Жоспардың құрылу кезеңі: Қыркүйек айы (01.09-30.09. 2022ж.)

Тәрбиеші: Худияр Баршагул, Сембекова Лаура

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Қыркүйек айы	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Негізгі қимылдар: Жүру. Белгілі бір тапсырмаларды орындау арқылы еркін жүру және жүгіру дағдыларын қалыптастыру: сапта бір-бірлеп, бірінің артынан бірі, тізені жоғары көтеріп жүру, бір қолындағы затты алдына әкеліп, екінші қолына ауыстыру, қолдарын шапалақтау; сапта бір-бірлеп, бірінің артынан бірі тізені жоғары көтеріп жүру; екі аяқтап басты затқа тигізе отырып секіру дағдыларын қалыптастыру; тыныс алу жаттығуларын жүргізу. ❖ Лақтыру, тастау, қағып алу. Допты бір-біріне беру; аралықты сақтай отырып, бағытты өзгертіп қол мен аяқ қозғалыстарын үйлестіру; бір-бірінен 1,5-2 метр арақашықтықта отырып, аяқты алшақ ұстаған қалпында допты домалату; тыныс алу жаттығуларын жүргізу. ❖ Аяқты өзіне қарай тарту, қалаш тәрізді дөңгелету, отырған, жатқан қалыпта екі аяқты созу; шеңбер бойлап, қол ұстасып жүру; тура бағытта 4-6 метр арақашықтықта еңбектеу дағдыларын қалыптастыру; тыныс алу жаттығуларын жүргізу. ❖ Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру. ❖ Жалпы дамытушы жаттығулар. ❖ Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар: қолды жоғары, алға, жан-жаққа көтеру және түсіру (бірге немесе кезекпен); заттарды бір қолынан екінші қолына салу, алдына, артқа апару, басынан жоғары көтеру; ❖ Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға- оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); ❖ Аяққа арналған жаттығулар: аяқтың ұшына көтерілу, аяқты алға қарай қою, аяқты жан-жаққа, артқа қою; қолдарды алға созып, жартылай отыру, тізені қолмен ұстап, басты төмен иіп, кезекпен тізені бүгіп,

		<p>аяқты көтеру;</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Қимылды ойындар: Арбалар, автомобильдер, велосипедтер, доптар, шарлармен өзбетінше ойнауға ынталандыру. Өрмелеу, еңбектеу дағдыларын, ептілікті, жылдамдықты дамыту, қимылдарды мәнерлі орындауға баулу. Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Дербес қимыл белсенділігі ❖ Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру. ❖ Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру. ❖ Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым ❖ мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемей. ❖ Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары. ❖ Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. ❖ Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. ❖ Сезім мүшелерін ажыратуға және атауға (көз, құлақ, мұрын, ауыз) үйрету, олардың ағзадағы рөлі және оларды қалай қорғауға, күтуге болатыны туралы түсінік беру (ұсақ заттарды құлаққа, мұрынға тықпау). ❖ Сауықтыру-шынықтыру шаралары. ❖ Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету. <p>Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру.</p>
Сөйлеуді дамыту		<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті:</i> дауысты (а, ә, е, о, ұ) және кейбір дауыссыз (п-б) дыбыстарын айта білу дағдыларын қалыптастыру. Сөздік қор: Ойын мен ойын жаттығулары арқылы сөздік қорын кеңейту. ❖ <i>Сөздік қор:</i> заттардың бөлшектерін ажыратуға және атауға үйрету; <i>Тілдің грамматикалық құрылымы:</i> сөздерді жіктелуіне, септелуіне қарай байланыстыру; ❖ <i>Байланыстырып сөйлеу:</i> суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі және өлі табиғат нысандарын бақылау кезінде байланыстырып сөйлеу дағдыларын қалыптастыру. ❖ <i>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті:</i> дауысты (а, ә, е, о, ұ) және кейбір дауыссыз (к-к) дыбыстарын айта білу дағдыларын қалыптастыру. <i>Байланыстырып сөйлеу:</i> шағын тақпақтар мен өлеңдерді жаттау.
Көркем әдебиет		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ертегілердің мазмұнын түсінуге, тыңдауға, бейнелі сөздерді есте сақтауға үйрету. ❖ Кейіпкерлерді ойнағанда мінез-құлқын бере білуге, интонациясын қабылдауға үйрету.

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Тақпақтарды, өлеңдерді мағыналы, асықпай және дыбыстарды анық айтуға үйрету. ❖ Кейіпкерлерге, оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіруге баулу.
Математика негіздері	<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>Сан:</i> «Көп», «Біреу» ұғымдары туралы түсініктерін қалыптастыру. Біртекті заттардан топтар құрастыру және олардың біреуін бөліп көрсету. ❖ <i>Сан:</i> «Бір-бірден», «Бір де біреуі жоқ» ұғымдары туралы түсініктерін қалыптастыру. Бөлмедегі заттарды ажырату және олардың санын ажырату. ❖ <i>Шама:</i> шама бойынша заттардың әртүрлі болатыны туралы түсінік беру. Ұзындығы мен ені бойынша екі карама-қарсы және бірдей заттарды салыстыру. ❖ <i>Геометриялық пішіндер:</i> балаларды геометриялық пішіндерді тануға және атауға үйрету. Шеңбер. Геометриялық пішінді тану және атау дағдыларын қалыптастыру. ❖ <i>Кеңістікте бағдарлау:</i> өзіне тікелей жақын кеңістік бағдарын анықтау, заттарды сол жақтан оң жаққа қарай орналастыру дағдыларын қалыптастыру.
Қоршаған ортамен таныстыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Тірі және өлі табиғат құбылыстары туралы білімдерін қалыптастыру. ❖ Ауа райының жағдайын анықтау, табиғат құбылыстарын (маусымдық) бақылау. ❖ Туған өлкенің кейбір өсімдіктері туралы түсініктерін қалыптастыру, 2-3 ағаштардың түрлерін танып, атауға үйрету. ❖ Көкөністері мен жемістері туралы түсініктерін қалыптастыру. ❖ Бөлме өсімдіктерінің түрлері (шегіргүл) олардың ерекшеліктері туралы білімдерін қалыптастыру. ❖
Құрастыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Әртүрлі түстегі және пішіндегі бөлшектерден қарапайым құрылыстар құрастыру дағдыларын қалыптастыру. ❖ Бөлшектерді орналастыру және кірпіштерді қалау дағдыларын қалыптастыру дағдыларын жетілдіру.
Сурет салу	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Түрлі бағытта тура сызықтарды жүргізу дағдыларын қалыптастыру. ❖ <i>Заттық сурет салу:</i> Түрлі бағытта тура сызықтарды, олардың олардың қиылысуын жүргізе білуді қалыптастыру. Көкөністер мен жемістер. ❖ <i>Заттық сурет салу:</i> Түрлі бағытта тура сызықтарды, олардың олардың қиылысуын жүргізе білуді қалыптастыру. Ыдыстар. ❖ <i>Сәндік сурет салу:</i> Элементтердің пішінін ескере отырып жазықтыққа орналастыру дағдысын қалыптастыру. ❖ <i>Сюжеттік сурет салу:</i> Қарапайым табиғат құбылыстарын бейнелеуге баулу.
Мүсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>Заттық мүсіндеу:</i> сазбалшықтың, ермексаздың қасиеттерімен таныстыру. ❖ Ермексаз кесектерінен бөліп алу, дөңгелектеу тәсілін пайдалана отырып, көкөністер мен жемістерді мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру. ❖ Қамыр кесектерінен бөліп алу, дөңгелектеу, ширату тәсілдерін пайдалана отырып азық-түлік тағамдарын

	<p>мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Сазбалшық, кесектерін бөліп алу, домалату, ширату, созу тәсілдерін пайдалана отырып кейбір заттарды мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру. ❖ Алақанның арасында түзету және домалақтау қозғалыстары арқылы кесектерді жаю, элементтерді қарапайым заттарға біріктіру білігін жетілдіру.
Жапсыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Дайын пішіндерден заттардың бейнесін жасауға үйрету. ❖ Бейнеленген заттарға сәйкес түстерді таңдау дағдыларын қалыптастыру. ❖ Желімдеудің техникасы дағдыларын қалыптастыру. ❖ Ересектер дайындаған ірі және барынша ұсақ элементтерді орналастыру мен желімдей білу дағдыларын қалыптастыру.
Музыка	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Музыка тыңдау:Музыканы эмоционалды көңіл-күймен қабылдауға баулу.Музыкалық жарнлар:ән,би, маршпен таныстыру. ❖ Ән айту: Ән айту дағдыларын дамытуға ықпал ету:ре (ми)-ля (си) диапазонында,барлығымен бір қарқында әнді таза айту,сөздерді анық айту, әннің сипатын жеткізу (көңілді,созып,ойнақы айту). ❖ Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар: Музыкамен жүру мен жүгіруді ырғақты орындау,шеңбер бойымен бірінің артынан бірі жүру және шашырап жүруге үйрету.
Қазақ тілі	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Тілдік дамытушы орта. Балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауына жағдай жасау: бір-бірімен еркін ойында ауызекі сөйлесуге мүмкіндік беру. ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.Қазақ тіліне тән ә, ө дыбыстарын өздігінен дұрыс айтуға баулу. ❖ Сөздік қор.Ауызекі сөйлеуде түрлі балалар әрекеттерінде қоршаған орта заттары мен ойыншық атауларын өздігінен қолдануды қалыптастыру. ❖ Тілдің грамматикалық құрылымы. Жуан және жіңішке түбір сөздерді ажырата білуге үйрету. ❖ Байланыстырып сөйлеу. Ойыншықтар мен заттарды қарастыра отырып, сұрақтарға жауап беруге, оларды жай сөйлемдермен сипаттап айтып беруге баулу.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022- 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Күншуақ» №2 Бөбекжай балабақшасы

Тобы: «Ботақан» орта тобы

Балалардың жасы: 3 жастан бастап

Жоспардың құрылу кезеңі: Қазан айы (01.10-31.10. 2022ж.)

Тәрбиеші: Худияр Баршагул, Сембекова Лаура

Ай ы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
ҚАЗАН АЙЫ	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Негізгі қимылдар: <i>Жүру.</i> Бірқалыпты, аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, сапта бір-бірден, екеуден (жүппен) жүру; әртүрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап, тапсырмаларды орындай отырып жүру; <i>Жүгіру.</i> Бірқалыпты, аяқтың ұшымен, сапта бір-бірден, алаңның бір жағынан екінші жағына, әр түрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүгіру; <i>Домалату, лақтыру, қағып алу.</i> Заттарды оң және сол қолмен қашықтыққа лақтыру (2,5-5 м қашықтық), төменнен екі қолмен көлденең нысанаға, оң және сол қолмен (1,5–2 метр қашықтықтан) допты кеуде тұсынан лақтыру, <i>Еңбектеу, өрмелеу.</i> 4-6 метр қашықтыққа тура бағытта, заттарды айналып және заттардың арасымен еңбектеу, <i>Секіру.</i> Тұрған орнында қос аяқпен, 2-3 метр қашықтыққа алға қарай жылжып, құрсаудан құрсауға, заттарды айналып және заттардың арасымен секіру, Сапқа тұру, қайта сапқа тұру. Бірінің артынан бірі сапқа тұру, ❖ Жалпы дамытушы жаттығулар: қолды жоғары, алға, жан-жаққа көтеру және түсіру (бірге немесе кезекпен); заттарды бір қолынан екінші қолына салу, алдына, артқа апару, басынан жоғары көтеру; ❖ Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға- оңға) бұрылу; ❖ Аяққа арналған жаттығулар: аяқтың ұшына көтерілу, аяқты алға қарай қою, аяқты жан-жаққа, артқа қою; ❖ Қимылды ойындар: Қимылды ойындарға баулу, балаларды қарапайым ережелерді сақтауға, қимылдарды үйлестіруге, кеңістікті бағдарлауға, «жүгір», «ұста», «тұр» белгілеріне сәйкес әрекет етуге

		<p>үйрету, қимыл түрлерін өзгерте отырып, ойындарға күрделі ережелерді енгізу.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Спорттық жаттығулар Велосипед тебу және оларды қалай қолодануға болатыны туралы түсінік беру. ❖ Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру. ❖ Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру. ❖ Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым ❖ мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемейу. ❖ Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары. ❖ Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. ❖ Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. ❖ Сезім мүшелерін ажыратуға және атауға (көз, құлақ, мұрын, ауыз) үйрету, олардың ағзадағы рөлі және оларды қалай қорғауға, күтуге болатыны туралы түсінік беру (ұсақ заттарды құлаққа, мұрынға тықпау). ❖ Сауықтыру-шынықтыру шаралары. ❖ Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету. <p>Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру.</p>
	<p>Сөйлеуді дамыту</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті:</i> Дауысты (а, ә, е, о, ұ) және кейбір дауыссыз (п-б, к-қ, т-д, ж-ш, с-з) дыбыстарды анық айту, ❖ <i>Сөздік қор:</i> Балалардың сөздік қорын ойындар мен ойын жаттығулары арқылы кеңейту, ❖ <i>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті:</i> Сөздерді жіктелуіне, септелуіне қарай байланыстыру, ❖ <i>Байланыстырып сөйлеу:</i> суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі және өлі табиғат нысандарын бақылау кезінде байланыстырып сөйлеу дағдыларын қалыптастыру. ❖ Суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі және өлі табиғат нысандарын бақылау кезінде, шығармаларды тыңдағаннан, мультфильмдер, ертегілер көргеннен кейін балаларды алған әсерлерімен бөлісуге үйрету.
	<p>Көркем әдебиет</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>Кітаптарға қызығушылықты ояту:</i> Таныс кітаптардағы суреттерді балалармен бірге қарастыру, оларға суреттердің мазмұны туралы эмоционалды түрде айту, балалардың пікірлерін тыңдау. Жаңа ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдай білуге, олардың мазмұнындағы әрекеттердің дамуын бақылауға, шығарманың кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға тәрбиелеу.
	<p>Математика</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>Сан:</i> «Көп», «бір» ұғымдары туралы түсініктерді қалыптастыру, заттардың санын ажыратуға үйрету:

<p>негіздері</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сан: «Бір-бірден», «Бір де біреуі жоқ» ұғымдары туралы түсініктерін қалыптастыру. Бөлмедегі заттарды ажырату және олардың санын ажырату. ❖ <i>Шама</i>: Екі затты өлшемі бойынша (ұзын-қысқа, биік-аласа, артық-кем) салыстыру. Өлшемдері қарама-қарсы және бірдей заттарды салыстыру, дағдыларын қалыптастыру. ❖ Балаларды геометриялық фигуралармен: үшбұрыш, шаршы, дөңгелекпен таныстыру, ұстау және көру тәсілдері арқылы аталған фигураларды үшбұрышты пішінді зерттеуге мүмкіндік беру. ❖ <i>Кеңістікте бағдарлау</i>: Өзінің дене мүшелерін бағдарлау және осыған байланысты өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтау: үстінде-астында, алдында-артында, оң-сол. ❖ <i>Уақытты бағдарлау</i>: Қарама-қарсы тәулік бөліктерін бағдарлау: күндіз-түнде, таңертең-кешке.
<p>Қоршаған ортамен таныстыру</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Балаларды отбасы бейнеленген фотосуреттерді қарауға, отбасы мүшелерін, олардың іс-әрекеттерін атауға,. ❖ <i>Заттық әлем</i>: Заттардың айырмашылықтары мен атауларын, олардың көлемін, түсін, пішінін қарастыру мен зерттеу дағдыларын қалыптастыру, ❖ Көлік, байланыс құралдары: Көлік құралдарының түрлерімен және ауада ұшатын қозғалыс құралдарымен таныстыру. ❖ <i>Еңбекке баулу</i>: Таныс мамандық иелеріне құрметпен қарау, олардың еңбек нәтижелеріне қамқорлық таныту. ❖ <i>Адамгершілікке баулу</i>: Балаларда жақсы және жаман әрекеттер, қылықтар туралы қарапайым түсініктерді дамыту, ❖ <i>Менің Отаным – Қазақстан</i>: Балалар тұратын қала мен ауыл, Қазақстан Республикасының астанасы, мемлекеттік рәміздері туралы білімдерін қалыптастыру ❖ <i>Өсімдіктер әлемі</i>: Тірі және өлі табиғат заттары мен құбылыстарына қызығушылықтарын қалыптастыру. ❖ <i>Жануарлар әлемі</i>: Үй жануарлары мен олардың төлдері туралы білімдерін бекіту. ❖ <i>Табиғаттағы маусымдық өзгерістер</i>. Ауа-райының жағдайын анықтау (суық, жылы, ыстық),
<p>Құрастыру</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Балалардың құрастыруға қызығушылығын арттыру, конструкторлардың түрлерімен таныстыру. Құрастыру дағдыларын дамыту, негізгі құрылыс бөлшектерін: текшелер, кірпіштер, цилиндрлер, үшбұрыштар, призмаларды ажырата білуге, атауға және қолдануға үйрету, бұрын алынған дағдыларды: төсеу, бекіту, қою қолдана отырып, жаңа ғимараттар салу.
<p>Сурет салу</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Көлденең және тік сызықтарды салу, олардың қиылысуын жүргізе білу, әр түрлі пішіндегі (көкөністер мен жемістер, ыдыс-аяқ, ойыншықтар, жануарлар), дөңгелек пішінді (шарлар, бұлттар, күн) заттарды бейнелеу, бірнеше көлденең және тік сызықтардан тұратын заттарды бейнелеу. ❖ Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай дұрыс ұстауды үйрету.

Мүсіндеу	❖ Сазбалшықтан, ермексаздан мүсіндеуге қызығушылыққа баулу. Сазбалшық, ермексаз кесектерінен бөліп алу, домалату, ширату, созу, жаю тәсілдерін пайдалана отырып, көкөністер мен жемістерді, кейбір заттарды, азық-түлік тағамдарын мүсіндеуге үйрету
Жапсыру	❖ Балалардың жапсыруға қызығушылығын арттыру. Қағаз бетінде көлемі, түсі, пішіні бойынша әртүрлі дайын пішіндерді белгілі реттілікпен орналастыра білудеғдыларын жетілдіру.
Музыка	<p style="text-align: center;">Музыка жетекші жоспарымен</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Музыка тыңдау: ❖ Музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдауға, музыканың сипатын түсінуге, музыкалық шығарманың неше бөлімінен тұратын білуге және ажыратуға үйрету. ❖ Ән айту: ❖ Аспаптың сүйемелдеуіне, ересектердің дауысына ілесе отырып, олармен бірге ән ату, әнді бірге бастап, бірге аяқтау. ❖ Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар: ❖ Музыканың басталуы мен аяқталуына сәйкес қимылдарды орындау, қимылдарды өз бетінше бастау және аяқтау.
Қазақ тілі	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Тілдік дамытушы орта. Құрдастарын есімімен толық, дұрыс атауға баулу. ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Қазақ тіліне тән қ, ү дыбыстарын өздігінен дұрыс айтуға баулу. ❖ Сөздік қор. Жемістердің атауларын айту және түсіну дағдыларын қалыптастыру. ❖ Тілдің грамматикалық құрылымы. Жуан және жіңішке түбір сөздерді көпше түрде қолдануға үйрету. ❖ Байланыстырып сөйлеу. Ауызекі сөйлеудің қарапайым түрлерін меңгерту.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022- 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Күншуақ» №2 Бөбекжай балабақшасы

Тобы: «Ботақан» орта тобы

Балалардың жасы: 3 жастан бастап

Жоспардың құрылу кезеңі: Қараша айы (01.11 -30.11. 2022ж.)

Тәрбиеші: Худияр Баршагул, Сембекова Лаура

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
ҚАРАША АЙЫ	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Негізгі қимылдар: <i>Жүру.</i> қол ұстасып, арқаннан ұстап, тоқтап, жартылай отырып, бұрылып, заттарды айналып жүру, еденге қойылған заттардан аттап жүру, жан-жаққа баяу айналу. <i>Жүгіру.</i> белгілі бір тапсырмаларды орындау арқылы: тоқтап жүгіру, белгі бойынша көрсетілген жерге жүгіру; <i>Домалату, лақтыру, қағып алу.</i> оң және сол қолмен тік нысанаға (нысана биіктігі-1,2 м) лақтыру (1-1,5 м қашықтық), аяқтарын алшақ қойып, отырып, 1,5–2 метр қашықтықтан допты бір-біріне, заттардың арасымен, қақпаға домалату. <i>Еңбектеу, өрмелеу.</i> еденге қойылған тақтай бойымен, арқанның, доғаның астымен (биіктігі 40 см), көлбеу модуль бойымен, туннель арқылы еңбектеу; ❖ <i>Секіру.</i> 15-20 см биіктіктен секіру, ілініп тұрған затқа қолды тигізіп, тұрған орнынан жоғары секіру, бір-бірінің жанына сапқа тұру, шеңберге тұру (көзбен бағдарлау бойынша). Саптағы, шеңбердегі өз орнын табуға үйрету. ❖ Жалпы дамытушы жаттығулар: қолдарын алдына немесе басынан жоғары, артқа апарып шапалақтау; ❖ Кеудеге арналған жаттығулар: солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); ❖ Аяққа арналған жаттығулар: қолдарды алға созып, жартылай отыру, тізені қолмен ұстап, басты төмен иіп, кезекпен тізені бүгіп, аяқты көтеру; ❖ Қимылды ойындар: Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Дербес қимыл белсенділігі қимылдарды орындауда балалардың дербестігін, белсенділігі мен шығармашылығын дамыту. ❖ Спорттық жаттығулар. Үш дөңгелекті велосипедті тура, шеңбер бойымен, оңға және солға бұрылып тебу; ❖ Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру. ❖ Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру.

		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым ❖ мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. ❖ Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары. ❖ Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. ❖ Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. ❖ Сезім мүшелерін ажыратуға және атауға (көз, құлақ, мұрын, ауыз) үйрету, олардың ағзадағы рөлі және оларды қалай қорғауға, күтуге болатыны туралы түсінік беру (ұсақ заттарды құлаққа, мұрынға тықпау). ❖ Сауықтыру-шынықтыру шаралары. ❖ Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету. ❖ Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру.
Сөйлеуді дамыту		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту, артикуляциялық аппаратты дамыту, ❖ Сөздік қор: сөздік қорды заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін, заттарды жалпы (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз) және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту, ❖ Тілдің грометриялық құрлымы: зат есімдерді үстінде, астында, артында, жанында тәрізді көмекші сөздермен бірге қолдану. ❖ Байланыстырып сөйлеу: Ересектердің сөзін тыңдау және түсіну, сөйлеу әдебінің тиісті формаларын дұрыс қолдану, ересектермен диалог құру, берілген сұрақтарды тыңдау және түсінікті жауап беру
Көркем әдебиет		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Кітаптарға қызығушылықты ояту: Балалармен кейіпкерлердің әрекеттері мен олардың әрекеттерінің салдарын талқылау. Оқылған шығармадан ең қызықты, мәнерлі үзінділерді қайталау, балаларға сөздер мен қарапайым сөз тіркестерін қайталап айтуға мүмкіндік беру. Балаларды тақпақтар мен шағын өлеңдерді жатқа айтуға үйрету.
Математика негіздері		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сан: көп-біреу (біреу-көп), біртекті заттарды топтастыру және олардың біреуін бөліп көрсету, қоршаған ортадан бір немесе бірнеше бірдей затты табу, «Қанша» сұрағына жауап беру. ❖ Шама: заттарды салыстыруда шаманың берілген белгісі бойынша (ұзындығы, ені, биіктігі, жалпы шамасы бойынша) бір затты екінші затпен беттестіру және жанына қою тәсілдері арқылы салыстыру,

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Балаларды геометриялық фигуралармен: үшбұрыш, шаршы, дөңгелекпен таныстыру, ұстау және көру тәсілдері арқылы аталған фигураларды шаршы пішінді зерттеуге мүмкіндік беру. ❖ Кеңістікте бағдарлау: Өзінің дене мүшелерін бағдарлау және осыған байланысты өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтау: үстінде-астында, алдында-артында, оң-сол. ❖ Уақытты бағдарлау: Қарама-қарсы тәулік бөліктерін бағдарлау: күндіз-түнде, таңертең-кешке.
Қоршаған ортамен таныстыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Балаларды отбасы бейнеленген фотосуреттерді қарауға, өзінің отбасы, отбасылық қарым-қатынас туралы әңгімелеп беруге үйрету. ❖ Заттық әлем: заттардың сапалары мен қасиеттерін: сипап сезу, дәмін көру, есту арқылы тануды қалыптастыру. ❖ Көлік, байланыс құралдары: Жаяу жүргіншілерге және жолаушыларға арналған қарапайым ережелермен таныстыру. ❖ Еңбекке баулу: Балаларды ересектердің еңбегін бақылау негізінде ойын әрекетіне ынталандыру. Мүмкіндіктеріне қарай күтушіге, аула сыпырушыға көмек көрсетуді ұйымдастыру. Өзгенің еңбегінің нәтижесіне құрметпен қарауға тәрбиелеу, көмек көрсету ниеттерін қолдау. ❖ Адамгершілікке баулу: әлеуметтік және эмоционалды интеллекті тәрбиелеу: балалардың назарын адамның жеке қасиеттеріне (мейірімді, жанашыр, қамқор, сезімтал және іскер, еңбекқор, ұқыпты) аудару, ❖ Менің Отаным – Қазақстан: Балаларды айналасындағы ересектердің жақсы көретінін, оған әрқашан қамқорлық танытатынын білдіре ❖ Өсімдіктер әлемі: Тірі және өлі табиғат заттары мен құбылыстарына қызығушылықтарын қалыптастыру. ❖ Жануарлар әлемі: Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыру, ❖ Табиғаттағы маусымдық өзгерістер. табиғат құбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау
Құрастыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Құрастырылатын құрылысты қарапайым сызбаларға, суреттегі үлгісіне қарап зерттеуге және кірпіштерді, тақтайшаларды тігінен қатарға орналастырып, бір-бірімен мықтап бекіту тәсілдерін қолданып, өзбетінше құрастыруға мүмкіндік беру, өзінің тұрғызған құрылысын талдауға баулу. Құрастырған құрылыспен сюжетті ойыншықтарды қолданып ойнату.
Сурет салу	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Қылқаламмен бояуда оны бояуға ақырын батыруды, алынған артық бояуды құтының шетіне қылқаламды ақырын басынан басып, ағызып жіберіп бояуды, бояудың келесі түсін қолдану үшін қылқаламды басқа түске салмас бұрын жақсылап суға шайып алып қолдануды, жуылған қылқаламды жұмсақ матамен немесе қағаз майлықпен сүртіп кептіруді үйрету. ❖ Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай дұрыс ұстауды үйрету.
Мүсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Кесектерді алақандарының арасында домалату, есу, жаю тәсілдері арқылы заттарды мүсіндеу (ыдыстар, ойыншықтар). Мүсіндеу барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу.
Жапсыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ отырып, ойдан немесе берілген тапсырма бойынша заттардың бейнесін жасау, содан соң пайда болған бейнені қағазға жапсыру. ❖ Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу,

		желімнің қалдықтарын сүртуге майлықты қолдану
Музыка		<p><i>Музыка жетекші жоспарымен</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Музыка тыңдау: ❖ Музыкалық ойыншықтар мен балалар музыка аспаптарының (музыкалық балға, сылдырмақ, барабан, металлофон, маракас, асатаяқ, тұяқ, сырнай) ❖ Дыбысталуын ажырата білуді жетілдіру. ❖ Ән айту: ❖ Ән айту дағдыларын дамытуға ықпал ету: ре (ми)-ля (си) диапазонында, барлығымен бір қарқында әнді таза айту, сөздерді анық айту, әннің сипатын жеткізу (көңілді, созып, ойнақы айту). ❖ Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар: ❖ Би қимылдарын орындау сапасын жақсарту: кезек-кезек екі аяқпен және бір аяқпен секіру.
Қазақ тілі		<p><i>Қазақ тілі пән жетекшісімен</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Тілдік дамытушы орта. ❖ Балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауына жағдай жасау: бір-бірімен еркін ойында ауызекі сөйлесуге мүмкіндік беру. ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Қазақ тіліне тән ә, ө, қ дыбыстарын өздігінен дұрыс айтуға баулу. ❖ Сөздік қор. Ауызекі сөйлеуде түрлі балалар әрекеттерінде қоршаған орта заттары мен ойыншық атауларын өздігінен қолдануды қалыптастыру. ❖ Тілдің грамматикалық құрылымы. Жуан және жіңішке түбір сөздерді ажырата білуге үйрету. ❖ Байланыстырып сөйлеу. Ойыншықтар мен заттарды қарастыра отырып, сұрақтарға жауап беруге, оларды жай сөйлемдермен сипаттап айтып беруге баулу.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022- 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Күншуақ» №2 Бөбекжай балабақшасы

Тобы: «Ботақан» орта тобы

Балалардың жасы: 3 жастан бастап

Жоспардың құрылу кезеңі: Желтоқсан айы (01.12 -31.12. 2022ж.)

Тәрбиеші: Худияр Баршагул, Сембекова Лаура

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
ЖЕЛТОҚСАН АЙЫ	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Негізгі қимылдар: <i>Тепе-теңдікті сақтау.</i> Тепе-теңдікті сақтай отырып, бір қырымен қосалқы қадаммен келбеу тақтай (20-30 см), арқан бойымен жүру, тура жолмен, бір- бірінен 10 см қашықтықта орналасқан тақтайшалардың, қырлы тақтайдың бойымен жүру. <i>Жүгіру.</i> қарқынды өзгертіп, жылдам (10-20 метрге дейін), тоқтамай баяу қарқынмен (50-60 секунд ішінде) жүгіру. <i>Домалату, лақтыру, қағып алу.</i> Допты жоғары лақтыру, төмен - еденге (жерге) соғу, қағып алу. саты бойымен өрмелеу. ❖ <i>Секіру.</i> сызықтан секіру, тұрған орнынан ұзындыққа 40 см қашықтыққа секіру. ❖ Ырғақтық жаттығулар. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыканың сүйемелдеуімен орындау. ❖ Жалпы дамытушы жаттығулар: Қолға арналған жаттығулар: қолды алға, жан-жаққа созу, алақандарын жоғары қарату, қолды көтеру, түсіру, саусақтарды қозғалту, қол саусақтарын жұму және ашу. ❖ Кеудеге арналған жаттығулар: аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жан-жаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). ❖ Аяққа арналған жаттығулар: отырып құм салынған қапшықтарды аяқтың бақайларымен қысып ұстау, таяқтың, білікшенің (диаметрі 6-8 сантиметр) бойымен қосалқы қадаммен жүру. ❖ Қимылды ойындар: Қимылды ойындарға баулу, балаларды қарапайым ережелерді сақтауға, қимылдарды үйлестіруге, кеңістікті бағдарлауға, «жүгір», «ұста», «тұр» белгілеріне сәйкес әрекет етуге үйрету, қимыл түрлерін өзгерте отырып, ойындарға күрделі ережелерді енгізу. Қимылды ойындарды ойнату.

- ❖ **Дербес қимыл белсенділігі.** Қимылдарды орындауда балалардың дербестігін, белсенділігі мен шығармашылығын дамыту. Арбалар, автомобильдер, велосипедтер, доптар, шарлармен өз бетінше ойнауға ынталандыру. Өрмелеу, еңбектеу дағдыларын, ептілікті, жылдамдықты дамыту, қимылдарды мәнерлі орындауға баулу.
- ❖ **Спорттық жаттығулар.** Шанамен сырғанау. Шанамен бір-бірін сырғанату; биік емес төбеден сырғанау.
- ❖ **Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру.** Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру.

Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру.

Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету.

Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемейу.

❖ **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.**

Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу.

❖ **Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.**

Дене белсенділігі (таңертеңгі жаттығу, шынықтыру, спорттық және қимылды ойындар) мен ұйқының пайдасы туралы түсінік қалыптастыру.

Дене мүшелері мен ағза жүйесін нығайтатын жаттығулармен таныстыру. Өзінің денсаулық жағдайы туралы ересектерге айту, науқастанған кезде дәрігерге қаралып, емделу қажеттігін білу.

❖ **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.**

Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету.

Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету. Серуенде қимылды ойындар

мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру. Шынықтыру шараларын жүргізуде балалардың денсаулық жағдайын ескере отырып, жеке тәсілді жүзеге асыру. Шынықтыру шараларын жүргізу,

жаттығулар мен массаж жасау. Күн тәртібіне сәйкес балалардың күнделікті таза ауада болуын қамтамасыз ету. Ересектің көмегімен шынықтыру тәсілдерін орындау дағдыларын қалыптастыру. Тыныс алу

жаттығуларын жасау.

<p>Сөйлеуді дамыту</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты (а, ә, е, о, ұ) және кейбір дауыссыз (п-б, к-қ, т-д, ж-ш, с-з) дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту, артикуляциялық аппаратты дамыту, сөйлеу қарқынын өзгерту қабілетін дамыту: баяу сөйлеу, жаңылтпаштар айту. ❖ Сөздік қор: қарама-қарсы мағынадағы сөздерді - антонимдерді енгізу. ❖ Тілдің грометриялық құрлымы: зат есімдерді жекеше, көпше түрде, етістіктерді келер және өткен шақта қолдану. ❖ Байланыстырып сөйлеу: Суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі және өлі табиғат нысандарын бақылау кезінде, шығармаларды тыңдағаннан кейін балаларды алған әсерлерімен бөлісуге, өз ойын айтуға үйрету. Кейіпкерлерді сипаттау үшін дауыс ырғағының мәнерлі қарапайым тәсілдерін қолдану, таныс ертегілерді ойнауға және сахналауға ынталандыру, қызығушылығын ояту. <p>Балалармен ән айту, би билету, жұмбақ шешкізу, жаңылтпаш, санамақ айтқызу, сөздік қорларын жаңа сөздермен байыту.</p>
<p>Көркем әдебиет</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Кітаптарға қызығушылықты ояту. Таныс кітаптардағы суреттерді балалармен бірге қарастыру, оларға суреттердің мазмұны туралы эмоционалды түрде айту, балалардың пікірлерін тыңдау. ❖ Жаңа ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдай білуге, олардың мазмұнындағы әрекеттердің дамуын бақылауға, шығарманың кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға тәрбиелеу. Балалармен кейіпкерлердің әрекеттері мен олардың әрекеттерінің салдарын талқылау. ❖ Оқылған шығармадан ең қызықты, мәнерлі үзінділерді қайталау, балаларға сөздер мен қарапайым сөз тіркестерін қайталап айтуға мүмкіндік беру. ❖ Ересектермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету, онда жеке репликаларды, кейіпкерлердің эмоционалды образын беруге баулу. ❖ Балаларды тақпақтар мен шағын өлеңдерді жатқа айтуға үйрету.
<p>Математика негіздері</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сан: Заттарды салыстыру: заттарға қосу немесе заттардан алу тәсілдері арқылы тең және тең емес заттар тобын салыстыру, «Тең бе?», «Қайсысы артық (кем)?» сауалдарына жауап беру. ❖ Шама: Өлшемдері қарама-қарсы және бірдей заттарды салыстыру, заттарды салыстыруда шаманың берілген белгісі бойынша (ұзындығы, ені, биіктігі, жалпы шамасы бойынша) бір затты екінші затпен беттестіру және жанына қою тәсілдері арқылы салыстыру. Салыстыру нәтижелерін ұзындығы бойынша ұзын-қысқа, бірдей, тең, ені бойынша кең-тар, бірдей, тең, биіктігі бойынша биік-аласа, бірдей, тең, жалпы шамасы бойынша үлкен-кіші сөздерімен белгілеу. ❖ Кеңістікте бағдарлау: Балаларды геометриялық фигуралармен: үшбұрыш, шаршы, дөңгелекпен таныстыру, ұстау және көру тәсілдері арқылы аталған фигураларды дөңгелек пішінді зерттеуге мүмкіндік беру. Өзінің дене мүшелерін бағдарлау және осыған байланысты өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтау: үстінде-астында, алдында-артында, оң-сол.

<p>Қоршаған ортамен таныстыру</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Заттық әлем: Қазақ халқының тұрмыс заттарымен таныстыру. Заттар, ойыншықтар, кітаптар және ыдыстарға ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу. Әртүрлі заттардың атауларын сөйлегенде белсенді қолдану, заттардың атқаратын қызметтерін түсіну, заттардың тобын білдіретін түсініктерді меңгеру. ❖ Еңбекке баулу: Қарапайым тапсырмаларды өздігінен орындауға, түрлі балалар әрекетіне қажетті материалдарды, құрал-жабдықтарды әзірлеуге, қолданып болған соң ойыншықтарды, кітаптарды, заттарды орнына жинауға баулу. ❖ Адамгершілікке баулу: жақсы және жаман әрекеттерді дұрыс бағалау тәжірибесін қалыптастыру. ❖ Менің Отаным – Қазақстан: Балалар тұратын қала мен ауыл, еліміздің астанасы, Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері туралы білімдерін қалыптастыру. Отанына деген сүйіспеншілік сезімін ояту. ❖ Өсімдіктер әлемі: Тірі және өлі табиғат заттары мен құбылыстарына қызығушылықтарын қалыптастыру. Туған өлкенің кейбір өсімдіктері туралы қарапайым түсініктерді қалыптастыру. Ағаштардың, дала гүлдерінің, кейбір көкөністер мен жемістердің, бөлме өсімдіктерінің 2-3 түрін тану және атау, өсімдік бөліктерін тану. Жануарлар әлемі: табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру. ❖ Табиғаттағы маусымдық өзгерістер. бақылау күнтізбесінде жылдың қысқы, көктемгі, жазғы және күзгі мезгілдеріндегі ауа-райының жай-күйін белгілеу.
<p>Құрастыру</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ұжымдық құрылыс жасауға баулу, алдын-ала келісе отырып, құрылыс бөліктерін жеке дайындау, өздерінің құрастырған бұйымдарын біріктіре отырып, дайын болған құрылыспен бірге ойнату. Құрастыруда бөлшектерді орналастыру және кірпіштерді қалау, пластиналарды тік бағытта және көлденең орналастыру тәсілдерін қолдану, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру.
<p>Сурет салу</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Қылқаламмен бояуда оны бояуға ақырын батыруды, алынған артық бояуды құтының шетіне қылқаламды ақырын басынан басып, ағызып жіберіп бояуды, бояудың келесі түсін қолдану. ❖ Бір заттың немесе түрлі заттардың суретін салуды қайталай отырып, қарапайым сюжеттік композициялар жасауға үйрету, тұтас қағаз парағына бейнені орналастыру, қызыл, сары, жасыл, көк, қара, ақ негізгі түстер мен олардың реңктерін (қызылт, көгілдір, сұр) қолдану. ❖ Қазақ ою-өрнектерінің қарапайым элементтерін қайталап салуға баулу. ❖ Құмға таяқшалармен, асфальтқа бормен, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру.
<p>Мүсіндеу</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сазбалшық, ермексаз кесектерінен бөліп алу, домалату, ширату, созу, жаю тәсілдерін пайдалана отырып, көкөністер мен жемістерді, кейбір заттарды, азық-түлік тағамдарын мүсіндеуге үйрету. ❖ Кесектерді алақандарының арасында домалату, есу, жаю тәсілдері арқылы заттарды мүсіндеу (ыдыстар, ойыншықтар).

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Бірнеше бөліктерді қосу, қысу, біріктіру арқылы өсімдіктерді және жануарларды мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру. ❖ Қазақ халқының әшекей бұйымдарымен (білезік, жүзік, балдақ, сырға, тұмар және т.б.) таныстыру. Мүсіндеу тәсілдерін қолдана отырып, өзіне ұнаған бұйымдарды мүсіндеу, оларды таяқшамен безендіру.
Жапсыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Қағаз бетінде көлемі, түсі, пішіні бойынша әртүрлі дайын пішіндерді белгілі реттілікпен орналастыра отырып, ойдан немесе берілген тапсырма бойынша заттардың бейнесін жасау, содан соң пайда болған бейнені қағазға жапсыру. Заттардың пішіні мен олардың түсі туралы білімді бекіту. ❖ Жапсыруда табиғи материалдарды және қағазды түрлендіру әдістерін қолдану (жырту, умаждау, бүктеу, қатпарлау). <p>Жапсыру барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу.</p>
Музыка	<p>Музыка жетекші жоспарымен</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Музыка тыңдау: Түрлі сипаттағы әндердің мазмұны мен көңіл күйін қабылдай білуді қалыптастыру; әннің мазмұнын түсіну. ❖ Ән айту: Аспаптың сүйемелдеуіне, ересектердің дауысына ілесе отырып, олармен бірге ән ауту, әнді бірге бастап, бірге аяқтау. ❖ Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар: Заттармен және заттарсыз музыкалық шығарманың қарқыны мен сипатына сәйкес бір-бірден жұппен ырғақты қимылдар орындау.
Қазақ тілі	<p>Қазақ тілі пән жетекшісімен</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Тілдік дамытушы орта. Балаларды бірлескен әрекеттері туралы келісуге, ортақ тақырыпта әңгімелесуге баулу. ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Артикуляциялық және дыбыстық аппаратты дамыту. ❖ Сөздік қор. Табиғат нысандарының атауларын өздігінен қолдануды қалыптастыру. Баланың сөздік қорын дамытуда санамақтар жаттауға баулу. ❖ Тілдің грамматикалық құрылымы. Жуан және жіңішке түбірлі сөздерді көпше түрде қолдануға үйрету. ❖ Байланыстырып сөйлеу. Балалардың өздеріне айтылған сөзді, пікірді түсінуін қалыптастыру, алдын ала үйретілген сөйлеу үлгілерін есте сақтап, әңгімелесе білуге баулу.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022- 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Күншуақ» №2 Бөбекжай балабақшасы

Тобы: «Ботақан» орта тобы

Балалардың жасы: 3 жастан бастап

Жоспардың құрылу кезеңі: Қаңтар айы (01.01 -31.01. 2022ж.)

Тәрбиеші: Худияр Баршагул, Сембекова Лаура

Ай ы	Ұйымдастыр ылған іс- әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
ҚАҢТАР АЙЫ	Дене шынықтыру	<p>Негізгі қимылдар.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Жүру. Бірқалыпты, аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, сапта бір-бірден, екеуден (жұппен) жүру; әртүрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, "жыланша", шашырап, тапсырмаларды орындай отырып жүру. ❖ Тепе-теңдікті сақтау. Тепе-теңдікті сақтай отырып, бір қырымен қосалқы қадаммен көлбеу тақтай (20-30 сантиметр), арқан бойымен жүру, тура жолмен, бір-бірінен 10 сантиметр қашықтықта орналасқан тақтайшалардың, қырлы тақтайдың бойымен жүру. ❖ Жүгіру. Бірқалыпты, аяқтың ұшымен, сапта бір-бірден, алаңның бір жағынан екінші жағына, әр түрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, "жыланша", шашырап жүгіру; белгілі бір тапсырмаларды орындау арқылы: тоқтап жүгіру. ❖ Домалату, лақтыру, қағып алу. Заттарды оң және сол қолмен қашықтыққа лақтыру (2,5-5 метр қашықтық), төменнен екі қолмен көлденең нысанаға, оң және сол қолмен (1,5–2 метр қашықтықтан) допты кеуде тұсынан лақтыру. ❖ Еңбектеу, өрмелеу. 4-6 метр қашықтыққа тура бағытта, заттарды айналып және заттардың арасымен еңбектеу, еденге қойылған тақтай бойымен, арқанның, доғаның астымен (биіктігі 40 сантиметр), көлбеу модуль бойымен, туннель арқылы еңбектеу. ❖ Секіру. Тұрған орнында қос аяқпен, 2-3 метр қашықтыққа алға қарай жылжып, құрсаудан құрсауға, заттарды айналып және заттардың арасымен секіру, 15-20 сантиметр биіктіктен секіру.

- ❖ **Сапқа тұру, қайта сапқа тұру.** Бірінің артынан бірі сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа тұру, шеңберге тұру (көзбен бағдарлау бойынша). Саптағы, шеңбердегі өз орнын табуға үйрету.
- ❖ **Ырғақтық жаттығулар.** Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыканың сүйемелдеуімен орындау
- ❖ **Жалпы дамытушы жаттығулар.** *Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар:* қолды жоғары, алға, жан-жаққа көтеру және түсіру (бірге немесе кезекпен); заттарды бір қолынан екінші қолына салу, алдына, артқа апару, басынан жоғары көтеру; қолдарын алдына немесе басынан жоғары, артына апарып шапалақтау; қолды алға, жан-жаққа созу, алақандарын жоғары қарату, қолды көтеру, түсіру, саусақтарды қозғалту, қол саусақтарын жұму және ашу.
- ❖ *Кеудеге арналған жаттығулар:* допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға- оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); аяқты бұғу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жан-жаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта).
- ❖ *Аяққа арналған жаттығулар:* аяқтың ұшына көтерілу, аяқты алға қарай қою, аяқты жан-жаққа, артқа қою; қолдарды алға созып, жартылай отыру, тізені қолмен ұстап, басты төмен иіп, кезекпен тізені бүгіп, аяқты көтеру; отырып құм салынған қапшықтарды аяқтың бақайларымен қысып ұстау, таяқтың, білікшенің (диаметрі 6-8 сантиметр) бойымен қосалқы қадаммен жүру.
- ❖ **Қимылды ойындар:** «жүгір», «ұста», «тұр» белгілеріне сәйкес әрекет етуге үйрету, қимыл түрлерін өзгерте отырып ойнау. Қимылдарды орындауда балалардың дербестігін, белсенділігі мен шығармашылығын дамыту.
- ❖ **Спорттық жаттығулар:** биік емес төбеден сырғанау;
- ❖ **Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру.** Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу.
- ❖ **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу.
- ❖ **Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.** Денсаулықтың құндылығы туралы түсінікті дамыту; ауырмауға, денсаулықты сақтауға ынталандыру, "салауатты өмір салты" және оны ұстану туралы алғашқы түсініктер беру. Өзінің денсаулық жағдайы туралы ересектерге айту, науқастанған кезде

	<p>дәрігерге қаралып, емделу қажеттігін білу.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету. Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру. Шынықтыру шараларын жүргізуде балалардың денсаулық жағдайын ескере отырып, жеке тәсілді жүзеге асыру. Шынықтыру шараларын жүргізу, жаттығулар мен массаж жасау. Күн тәртібіне сәйкес балалардың күнделікті таза ауада болуын қамтамасыз ету. Ересектің көмегімен шынықтыру тәсілдерін орындау дағдыларын қалыптастыру. Тыныс алу жаттығуларын жасау.
Сөйлеуді дамыту	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау, баяу сөйлеу, жаңылтпаштар айту. ❖ Сөздік қор: заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін, заттарды жалпы (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз) және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту, қарама-қарсы мағынадағы сөздерді - антонимдерді енгізу. ❖ Тілдің грометриялық құрлымы: Сөздерді жіктелуіне, септелуіне қарай байланыстыру, зат есімдерді үстінде, астында, артында, жанында тәрізді көмекші сөздермен бірге қолдану, ❖ Байланыстырып сөйлеу: Суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі және өлі табиғат нысандарын бақылау кезінде, шығармаларды тыңдағаннан, мультфильмдер, ертегілер көргеннен кейін балаларды алған әсерлерімен бөлісуге, өз ойын айтуға үйрету. Ересектердің сөзін тыңдау және түсіну, сөйлеу әдебінің тиісті формаларын дұрыс қолдану, ересектермен диалог құру, берілген сұрақтарды тыңдау және толық жауап беру. Кейіпкерлерді сипаттау үшін дауыс ырғағының мәнерлі қарапайым тәсілдерін қолдану, таныс ертегілерді ойнауға және сахналауға ынталандыру, қызығушылығын ояту.
Көркем әдебиет	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Кітаптарға қызығушылықты ояту. Таныс кітаптардағы суреттерді балалармен бірге қарастыру, оларға суреттердің мазмұны туралы эмоционалды түрде айту, балалардың пікірлерін тыңдау. ❖ Жаңа ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдай білуге, олардың мазмұнындағы әрекеттердің дамуын бақылауға, шығарманың кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға тәрбиелеу. Балалармен кейіпкерлердің әрекеттері мен олардың әрекеттерінің салдарын талқылау. ❖ Оқылған шығармадан ең қызықты, мәнерлі үзінділерді қайталау, балаларға сөздер мен қарапайым сөз тіркестерін қайталап айтуға мүмкіндік беру. ❖ Ересектермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету, онда жеке репликаларды, кейіпкерлердің эмоционалды образын беруге баулу. ❖ Балаларды тақпақтар мен шағын өлеңдерді жатқа айтуға үйрету.
Математика негіздері	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сан: "Көп", "бір" ұғымдары туралы түсініктерді қалыптастыру, заттардың санын ажыратуға үйрету: көп-біреу (біреу-көп), біртекті заттарды топтастыру және олардың біреуін бөліп көрсету, қоршаған ортадан бір немесе бірнеше бірдей затты табу, "қанша? неше?" сұрағына жауап беру. Заттарды салыстыру: заттарға қосу немесе заттардан алу тәсілдері арқылы тең және тең емес заттар тобын салыстыру, "Тең

		<p>бе?", "Қайсысы артық (кем)?" сауалдарына жауап беру.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Шама: Бірдей заттарды салыстыру, заттарды салыстыруда шаманың берілген белгісі бойынша (ұзындығы, ені, биіктігі, жалпы шамасы бойынша) бір затты екінші затпен беттестіру және жанына қою тәсілдері арқылы салыстыру. ❖ Балаларды геометриялық фигуралармен: үшбұрыш, шаршы, дөңгелекпен таныстыру, ұстау және көру тәсілдері арқылы аталған фигураларды тануға мүмкіндік беру. ❖ Кеңістікте бағдарлау: өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтау: үстінде-астында, алдында-артында, оң-сол. ❖ Уақытты бағдарлау: Қарама-қарсы тәулік бөліктерін бағдарлау: күндіз-түнде, таңертең-кешке.
<p>Қоршаған ортамен таныстыру</p>		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Заттық әлем: Заттардың айырмашылықтары мен атауларын, олардың көлемін, түсін, пішінін қарастыру, Заттар, ойыншықтар, кітаптар және ыдыстарға ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу. Әртүрлі заттардың атауларын сөйлегенде белсенді қолдану, заттардың атқаратын қызметтерін түсіну. ❖ Көлік, байланыс құралдары: Көлік құралдарының түрлерімен және ауада ұшатын қозғалыс құралдарымен таныстыру. ❖ Еңбекке баулу: Таныс мамандық иелеріне құрметпен қарау, олардың еңбек нәтижелеріне қамқорлық таныту. Өзгенің еңбегінің нәтижесіне құрметпен қарауға тәрбиелеу, ❖ Адамгершілікке баулу: жақсы және жаман әрекеттерді дұрыс бағалау тәжірибесін қалыптастыру. балалардың назарын адамның жеке қасиеттеріне (мейірімді, жанашыр, қамқор, сезімтал және іскер, еңбекқор, ұқыпты) аудару, жақсы және жаман әрекеттерді дұрыс бағалауға тәрбиелеу. ❖ Өсімдіктер әлемі: Туған өлкенің кейбір өсімдіктері туралы қарапайым түсініктерді қалыптастыру. ❖ Жануарлар әлемі: Үй жануарлары мен олардың төлдері туралы білімдерін бекіту. Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыру, табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру. ❖ Табиғаттағы маусымдық өзгерістер. Ауа-райының жағдайын анықтау (суық, жылы, ыстық), табиғат құбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтізбесінде жылдың қысқы, мезгілдеріндегі ауа-райының жай-күйін белгілеу.
<p>Құрастыру</p>		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Негізгі құрылыс бөлшектерін: текшелер, кірпіштер, цилиндрлер, үшбұрыштар, призмаларды ажырата білуге, атауға және қолдануға үйрету, бұрын алынған дағдыларды: төсеу, бекіту, қою қолдана отырып, жаңа ғимараттар салу дағдыларын жетілдіру. ❖ Құрастырған құрылыспен сюжетті ойыншықтарды қолданып ойнату. ❖ Ұжымдық құрылыс жасауға баулу, алдын-ала келісе отырып, құрылыс бөліктерін жеке дайындау, ❖ Өзі құраған құрылысымен ойнауда ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгі бойынша, ойдан құрастыра алу дағдыларын қалыптастыру.
<p>Сурет салу</p>		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Әр түрлі пішіндегі (көкөністер мен жемістер, ыдыс-аяқ, ойыншықтар, жануарлар), дөңгелек пішінді (шарлар, бұлттар, күн) заттарды бейнелеу, ❖ Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай дұрыс ұстауды үйрету. Қылқаламмен бояуда

	оны бояуға ақырын батыруды, алынған артық бояуды құтының шетіне қылқаламды ақырын басынан басып, ағызып жіберіп бояуды,қызыл, сары, жасыл, көк, қара, ақ негізгі түстер мен олардың ренктерін (қызғылт, көгілдір, сұр) қолдану.
Мүсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сазбалшықтан, ермексаздан мүсіндеуге қызығушылыққа баулу. Сазбалшық, ермексаз кесектерінен бөліп алу, домалату, ширату, созу, жаю тәсілдерін пайдалана отырып, көгөністер мен жемістерді, кейбір заттарды, азық-түлік тағамдарын мүсіндеуге үйрету. ❖ Кесектерді алақандарының арасында домалату, есу, жаю тәсілдері арқылы заттарды мүсіндеу (ыдыстар, ойыншықтар). ❖ Бірнеше бөліктерді қосу, қысу, біріктіру арқылы өсімдіктерді және жануарларды мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру. ❖ Мүсіндеу тәсілдерін қолдана отырып, өзіне ұнаған бұйымдарды мүсіндеу, оларды таяқшамен безендіру. Жеке жұмыстарын ұжымдық композицияларға біріктіру дағдыларын қалыптастыру. ❖ Мүсіндеу барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу.
Жапсыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Қағаз бетінде көлемі, түсі, пішіні бойынша әртүрлі дайын пішіндерді белгілі реттілікпен орналастыра отырып, ойдан немесе берілген тапсырма бойынша заттардың бейнесін жасау, содан соң пайда болған бейнені қағазға жапсыру. ❖ Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, ❖ Жапсыру барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу. Заттардың пішіні мен олардың түсі туралы білімді бекіту. ❖ Жапсыруда табиғи материалдарды және қағазды түрлендіру әдістерін қолдану (жырту, умаждау, бүктеу, қатпарлау).
Музыка	<p>Музыка жетекші жоспарымен</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Музыка тыңдау: Әртүрлі аспапта орындалған әндерді тыңдауға, оларды есте сақтауға және білуге, шығарманы соңына дейін тыңдауға үйрету. ❖ Ән айту: Ән айту дағдыларын дамытуға ықпал ету: ре (ми)-ля (си) диапазонында, барлығымен бір қарқында әнді таза айту, сөздерді анық айту, әннің сипатын жеткізу (көңілді, созып, ойнақы айту). ❖ Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар: Музыкалық шығармалар мен ертегі кейіпкерлерінің қимылдарын мәнерлі және эмоционалды жеткізу дағдыларын дамыту; аю, қорбандап жүреді, қоян секіреді, құстар ұшады.
Қазақ тілі	<p>Қазақ тілі пән жетекшісімен</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Тілдік дамытушы орта. Құрдастарын есімімен толық, дұрыс атауға баулу. ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Сөйлеу кезінде тыныс алуды, естуді дамыту. ❖ Сөздік қор. Қоршаған ортадағы күнделікті жиі қолданылатын туыстық қатынасқа байланысты сөздерді («бөпе», «аға», «апа», «іні», «қарындас») айту және түсіну дағдыларын қалыптастыру. ❖ Тілдің грамматикалық құрылымы. ❖ Сөздерді байланыстырып, сөз тіркестерін құрастыруға (зат есім және сын есім, зат есім және етістік)

үйрету. Байланыстырып сөйлеу. Ауызекі сөйлеудің қарапайым түрлерін меңгерту.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022- 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Күншуақ» №2 Бөбекжай балабақшасы

Тобы: «Ботақан» орта тобы

Балалардың жасы: 3 жастан бастап

Жоспардың құрылу кезеңі: Ақпан айы (01.02 -28.02. 2022ж.)

Тәрбиеші: Худияр Баршагул, Сембекова Лаура

Ай ы	Ұйымдастыр ылған іс- әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
АҚПАН АЙЫ	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Негізгі қимылдар: <i>Жүру.</i> бұрылып, заттарды айналып жүру, еденге қойылған заттардан аттап жүру, жан-жаққа баяу айналу. Тепе - теңдікті сақтау. Тепе-теңдікті сақтай отырып, бір қырымен қосалқы қадаммен көлбеу тақтай (20-30 см), арқан бойымен жүру, <i>Жүгіру.</i> белгілі бір тапсырмаларды орындау арқылы: тоқтап жүгіру, белгі бойынша көрсетілген жерге жүгіру; қарқынды өзгертіп, жылдам (10-20 метрге дейін), тоқтамай баяу қарқынмен (50-60 секунд ішінде) жүгіру. Домалату, лақтыру, қағып алу. Заттарды оң және сол қолмен қашықтыққа лақтыру, 1,5–2 метр қашықтықтан допты бір-біріне, заттардың арасымен, қақпаға домалату. Допты жоғары лақтыру, төмен - еденге (жерге) соғу, қағып алу. ❖ <i>Секіру.</i> 15-20 см биіктіктен секіру, ілініп тұрған затқа қолды тигізіп, тұрған орнынан жоғары секіру, сызықтан секіру, тұрған орнынан ұзындыққа 40 см қашықтыққа секіру. Саптағы, шеңбердегі өз орнын табуға үйрету. ❖ Ырғақтық жаттығулар. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыканың сүйемелдеуімен орындау ❖ Жалпы дамытушы жаттығулар. Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар: қолды жоғары, алға, жан-жаққа көтеру және түсіру (бірге немесе кезекпен); заттарды бір қолынан екінші қолына салу, алдына, артқа апару, басынан жоғары көтеру; қолдарын алдына немесе басынан жоғары, артына апарып шапалақтау; қолды алға, жан-жаққа созу, алақандарын жоғары қарату, қолды көтеру, түсіру, саусақтарды қозғалту, қол саусақтарын жұму және ашу. ❖ Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға- оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); аяқты бұғу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан

қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жан-жаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта).

- ❖ **Аяққа арналған жаттығулар:** аяқтың ұшына көтерілу, аяқты алға қарай қою, аяқты жан-жаққа, артқа қою; қолдарды алға созып, жартылай отыру, тізені қолмен ұстап, басты төмен иіп, кезекпен тізені бүгіп, аяқты көтеру; отырып құм салынған қапшықтарды аяқтың бақайларымен қысып ұстау, таяқтың, білікшенің (диаметрі 6-8 сантиметр) бойымен қосалқы қадаммен жүру.

Қимылды ойындар: «жүгір», «ұста», «тұр» белгілеріне сәйкес әрекет етуге үйрету, қимыл түрлерін өзгерте отырып ойнау. Қимылдарды орындауда балалардың дербестігін, белсенділігі мен шығармашылығын дамыту.

Спорттық жаттығулар: биік емес төбеден сырғанау;

Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру. Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру.

Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру.

Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету.

Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемей.

Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.

Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу.

Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.

Денсаулықтың құндылығы туралы түсінікті дамыту; ауырмауға, денсаулықты сақтауға ынталандыру, "салауатты өмір салты" және оны ұстану туралы алғашқы түсініктер беру.

Өзінің денсаулық жағдайы туралы ересектерге айту, науқастанған кезде дәрігерге қаралып, емделу қажеттігін білу.

Сауықтыру-шынықтыру шаралары.

Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету.

Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету. Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру. Шынықтыру шараларын жүргізуде балалардың денсаулық жағдайын ескере отырып, жеке тәсілді жүзеге асыру. Шынықтыру шараларын жүргізу, жаттығулар мен массаж жасау. Күн тәртібіне сәйкес балалардың күнделікті таза ауада болуын қамтамасыз ету. Ересектің көмегімен шынықтыру тәсілдерін орындау дағдыларын қалыптастыру. Тыныс алу жаттығуларын жасау.

<p>Сөйлеуді дамыту</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: Дауысты (а, ә, е, о, ұ) және кейбір дауыссыз (п-б, к-қ, т-д, ж-ш, с-з) дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту, артикуляциялық аппаратты дамыту, сөйлеу қарқынын өзгерту қабілетін дамыту: баяу сөйлеу, жаңылтпаштар айту. ❖ Сөздік қор: заттарды жалпы (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз) және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту, ❖ Тілдің грометриялық құрлымы: зат есімдерді үстінде, астында, артында, жанында тәрізді көмекші сөздермен бірге қолдану, зат есімдерді жекеше, көпше түрде, етістіктерді келер және өткен шақта қолдану. ❖ Байланыстырып сөйлеу: Суреттерді, заттарды қарастыруда, бақылау кезінде, шығармаларды тыңдағаннан, мультфильмдер, ертегілер көргеннен кейін алған әсерлерімен бөлісуге үйрету. Ересектермен диалог құру.
<p>Көркем әдебиет</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Кітаптарға қызығушылықты ояту: Таныс кітаптардағы суреттерді балалармен бірге қарастыру, оларға суреттердің мазмұны туралы эмоционалды түрде айту, балалардың пікірлерін тыңдау. ❖ Жаңа ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдай білуге, олардың мазмұнындағы әрекеттердің дамуын бақылауға, шығарманың кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға тәрбиелеу. ❖ Балалармен кейіпкерлердің әрекеттері мен олардың әрекеттерінің салдарын талқылау. ❖ Балаларды тақпақтар мен шағын өлеңдерді жатқа айтуға үйрету.
<p>Математика негіздері</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сан: заттардың санын ажыратуға үйрету: көп-біреу (біреу-көп), біртекті заттарды топтастыру және олардың біреуін бөліп көрсету, қоршаған ортадан бір немесе бірнеше бірдей затты табу, «Қанша» сұрағына жауап беру. ❖ Заттарды салыстыру: заттарға қосу немесе заттардан алу тәсілдері арқылы тең және тең емес заттар тобын салыстыру, «Тең бе?», «Қайсысы артық (кем)?» сауалдарына жауап беру. ❖ Шама: Бірдей заттарды салыстыру, заттарды салыстыруда шаманың берілген белгісі бойынша (ұзындығы, ені, биіктігі, жалпы шамасы бойынша) бір затты екінші затпен беттестіру және жанына қою тәсілдері арқылы салыстыру. Балаларды ұзындығы, ені, биіктігі, жалпы шамасы бойынша заттарды салыстырады; ұстау және көру тәсілдері арқылы геометриялық фигураларды зерттейді, атайды. ❖ Кеңістікте бағдарлау: өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтау: үстінде-астында, алдында-артында, оң-сол. ❖ Уақытты бағдарлау: Қарама-қарсы тәулік бөліктерін бағдарлау: күндіз-түнде, таңертең-кешке.
<p>Қоршаған ортамен таныстыру</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Отбасы бейнеленген фотосуреттерді қарауға, отбасы мүшелерін, олардың іс-әрекеттерін атауға, өзінің отбасы, отбасылық қарым-қатынас туралы әңгімелеп беруге баулу. ❖ Заттық әлем: Заттардың айырмашылықтары мен атауларын, олардың көлемін, түсін, пішінін қарастыру мен зерттеу дағдыларын қалыптастыру, заттардың сапалары мен қасиеттерін: сипап сезу, дәмін көру, есту арқылы тануды қалыптастыру. Заттар, ойыншықтар, кітаптар және ыдыстарға ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қабылдау, кеңістікті бағдарлауға үйрету. ❖ Көлік, байланыс құралдары. Көлік құралдарының түрлерімен және ауада ұшатын қозғалыс

		<p>құралдарымен таныстыру. Жаяу жүргіншілерге және жолаушыларға арналған қарапайым ережелермен таныстыру.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Еңбекке баулу: Таныс мамандық иелеріне құрметпен қарау, олардың еңбек нәтижелеріне қамқорлық таныту. Балаларды ересектердің еңбегін бақылау негізінде ойын әрекетіне ынталандыру. Мүмкіндіктеріне қарай күтушіге, аула сыпырушыға көмек көрсетуді ұйымдастыру. Өзгенің еңбегінің нәтижесіне құрметпен қарауға тәрбиелеу, көмек көрсету ниеттерін қолдау. Қарапайым тапсырмаларды өздігінен орындауға, түрлі балалар әрекетіне қажетті материалдарды, құрал-жабдықтарды әзірлеуге, қолданып болған соң ойыншықтарды, кітаптарды, заттарды орнына жинауға баулу. ❖ Адамгершілікке баулу: Балаларда жақсы және жаман әрекеттер, қылықтар туралы қарапайым түсініктерді дамыту, әлеуметтік және эмоционалды интеллекті тәрбиелеу: балалардың назарын адамның жеке қасиеттеріне (мейірімді, жанашыр, қамқор, сезімтал және іскер, еңбекқор, ұқыпты) аудару, ❖ Менің Отаным – Қазақстан: Балалар тұратын қала мен ауыл, Қазақстан Республикасының астанасы, мемлекеттік рәміздері туралы білімдерін қалыптастыру. Отанына деген сүйіспеншілік сезімін ояту. ❖ Өсімдіктер әлемі: Тірі және өлі табиғат заттары мен құбылыстарына қызығушылықтарын қалыптастыру. Туған өлкенің кейбір өсімдіктері туралы қарапайым түсініктерді қалыптастыру. Ағаштардың, дала гүлдерінің, кейбір көкөністер мен жемістердің, бөлме өсімдіктерінің 2-3 түрін тану және атау, өсімдік бөліктерін тану. ❖ Жануарлар әлемі: Үй жануарлары мен олардың төлдері туралы білімдерін бекіту. Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыру, табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру. ❖ Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: Ауа-райының жағдайын анықтау (суық, жылы, ыстық), табиғат құбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтізбесінде жылдың қысқы, көктемгі, жазғы және күзгі мезгілдеріндегі ауа-райының жай-күйін белгілеу.
	<p>Құрастыру</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Текшелер, кірпіштер, цилиндрлер, үшбұрыштар, призмаларды ажырата білуге, атауға және қолдануға үйрету, бұрын алынған дағдыларды: төсеу, бекіту, қою қолдана отырып, жаңа ғимараттар салу. ❖ Құрастырылатын құрылысты қарапайым сызбаларға, суреттегі үлгісіне қарап зерттеуге және кірпіштерді, тақтайшаларды тігінен қатарға орналастырып, бір-бірімен мықтап бекіту тәсілдерін қолданып, өзбетінше құрастыруға мүмкіндік беру, өзінің тұрғызған құрылысын талдауға баулу. ❖ Құрастыруда бөлшектерді орналастыру және кірпіштерді қалау, пластиналарды тік бағытта және көлденең орналастыру тәсілдерін қолдану, ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгі бойынша, ойдан құрастыру. ❖ Ойнап болғаннан кейін бөлшектерді жинауға, қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
	<p>Сурет салу</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Көлденең және тік сызықтарды салу, олардың қиылысуын жүргізе білу. Әр түрлі пішіндегі (көкөністер мен жемістер, ыдыс-аяқ, ойыншықтар, жануарлар), дөңгелек пішінді (шарлар, бұлттар, күн) заттарды бейнелеу, бірнеше көлденең және тік сызықтардан тұратын заттарды бейнелеу. ❖ Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай дұрыс ұстауды үйрету. Сурет салу кезінде

	<p>қарындашты, қылқаламды қатты қыспай, дұрыс ұстауды үйрету. Қылқаламмен бояуда оны бояуға ақырын батыруды, алынған артық бояуды құтының шетіне қылқаламды ақырын басынан басып, ағызып жіберіп бояуды, бояудың келесі түсін қолдану үшін қылқаламды басқа түске салмас бұрын жақсылап суға шайып алып қолдануды, жуылған қылқаламды жұмсақ матамен немесе қағаз майлықпен сүртіп кептіруді үйрету. Қазақ ою-өрнектерінің қарапайым элементтерін қайталап салуға баулу.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Құмға таяқшалармен, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру.
Мүсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ермексازдан мүсіндеуге қызығушылыққа баулу. Сазбалшық, ермексаз кесектерінен бөліп алу, домалату, ширату, созу, жаю тәсілдерін пайдалана отырып, көкөністер мен жемістерді, кейбір заттарды, азық-түлік тағамдарын мүсіндеуге үйрету. ❖ Кесектерді алақандарының арасында домалату, есу, жаю тәсілдері арқылы заттарды мүсіндеу (ыдыстар, ойыншықтар). ❖ Бірнеше бөліктерді қосу, қысу, біріктіру арқылы өсімдіктерді және жануарларды мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру.
Жапсыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Балалардың жапсыруға қызығушылығын арттыру. Қағаз бетінде көлемі, түсі, пішіні бойынша әртүрлі дайын пішіндерді белгілі реттілікпен орналастыра отырып, ойдан немесе берілген тапсырма бойынша заттардың бейнесін жасау, содан соң пайда болған бейнені қағазға жапсыру. ❖ Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, желімнің қалдықтарын сүртуге майлықты қолдану. ❖ Жапсыру барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу.
Музыка	<p>Музыка жетекші жоспарымен</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Музыка тыңдау: Музыкалық шығарманы иллюстрациямен салыстыра білуді қалыптастыру. ❖ Ән айту: Аспаптың сүйемелдеуіне, ересектердің дауысына ілесе отырып, олармен бірге ән ауту, әнді бірге бастап, бірге аяқтау. ❖ Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар: Қазақ халқының би өнерімен таныстыру. Музыкалық сүйемелдеуімен қазақ би қимылдарының қарапайым элементтерін орындау, ойындарда таныс би қимылдарын қайталау.
Қазақ тілі	<p>Қазақ тілі пән жетекшісімен</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Сәлемдесуде, өтінішін, ырзашылығын білдіруде сыпайы сөйлеу әдебін сақтауға баулу. ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Көрнекілікпен немесе көрнекіліксіз өзіне айтылған сөзді тыңдау және түсінуді дамыту. ❖ Сөздік қор. Жануарлардың, төрт түліктің атауларын айту және түсіну дағдыларын қалыптастыру. ❖ Тілдің грамматикалық құрылымы. Бұйрық райлы етістіктерді жекелей қолдануға баулу (бар, кел, айт). ❖ Байланыстырып сөйлеу. Таныс ертегілер мен шағын шығармалардың мазмұны бойынша алдымен сұрақтарға жауап беруге, кейіннен өздігінен қайталап айтуға баулу.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022- 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Күншуақ» №2 Бөбекжай балабақшасы

Тобы: «Ботақан» орта тобы

Балалардың жасы: 3 жастан бастап

Жоспардың құрылу кезеңі: Наурыз айы (01.03 -30.03. 2022ж.)

Тәрбиеші: Худияр Баршагул, Сембекова Лаура

Ай ы	Ұйымдастыр ылған іс- әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
НАУРЫЗ АЙЫ	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Негізгі қимылдар: <i>Жүру.</i> қол ұстасып, арқаннан ұстап, тоқтап, жартылай отырып, бұрылып, заттарды айналып жүру, еденге қойылған заттардан аттап жүру, жан-жаққа баяу айналу. <i>Жүгіру.</i> белгілі бір тапсырмаларды орындау арқылы: тоқтап жүгіру, белгі бойынша көрсетілген жерге жүгіру; <i>Домалату, лақтыру, қағып алу.</i> оң және сол қолмен тік нысанаға (нысана биіктігі-1,2 м) лақтыру (1-1,5 м қашықтық), аяқтарын алшақ қойып, отырып, 1,5–2 метр қашықтықтан допты бір-біріне, заттардың арасымен, қақпаға домалату. <i>Еңбектеу, өрмелеу.</i> еденге қойылған тақтай бойымен, арқанның, доғаның астымен (биіктігі 40 см), көлбеу модуль бойымен, туннель арқылы еңбектеу; <i>Секіру.</i> 15-20 см биіктіктен секіру, ілініп тұрған затқа қолды тигізіп, тұрған орнынан жоғары секіру, бір-бірінің жанына сапқа тұру, шеңберге тұру (көзбен бағдарлау бойынша). Саптағы, шеңбердегі өз орнын табуға үйрету. ❖ Жалпы дамытушы жаттығулар: қолдарын алдына немесе басынан жоғары, артқа апарып шапалақтау; ❖ Кеудеге арналған жаттығулар: солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); ❖ Аяққа арналған жаттығулар: қолдарды алға созып, жартылай отыру, тізені қолмен ұстап, басты төмен иіп, кезекпен тізені бүгіп, аяқты көтеру; ❖ Қимылды ойындар: Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Дербес қимыл белсенділігі қимылдарды орындауда балалардың дербестігін, белсенділігі мен шығармашылығын дамыту. ❖ Спорттық жаттығулар. Үш дөңгелекті велосипедті тура, шеңбер бойымен, оңға және солға бұрылып тебу; ❖ Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру. Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс

		<p>қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемейу.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары. Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. ❖ Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. Денсаулықтың құндылығы туралы түсінікті дамыту; ауырмауға, денсаулықты сақтауға ынталандыру, "салауатты өмір салты" және оны ұстану туралы алғашқы түсініктер беру. Өзінің денсаулық жағдайы туралы ересектерге айту, науқастанған кезде дәрігерге қаралып, емделу қажеттігін білу. ❖ Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету. Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру. Ересектің көмегімен шынықтыру тәсілдерін орындау дағдыларын қалыптастыру. Тыныс алу жаттығуларын жасау.
Сөйлеуді дамыту		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту, артикуляциялық аппаратты дамыту, Дауысты (а, ә, е, о, ұ) және кейбір дауыссыз (п-б, к-қ, т-д, ж-ш, с-з) дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту, артикуляциялық аппаратты дамыту, сөйлеу қарқынын өзгерту қабілетін дамыту: баяу сөйлеу, жаңылтпаштар айту. ❖ Сөздік қор: сөздік қорды заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін, заттарды жалпы (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз) және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту, ❖ Тілдің грамматикалық құрылымы: Сөздерді жіктелуіне, септелуіне қарай байланыстыру, зат есімдерді үстінде, астында, артында, жанында тәрізді көмекші сөздермен бірге қолдану, зат есімдерді жекеше, көпше түрде, етістіктерді келер және өткен шақта қолдану. ❖ Байланыстырып сөйлеу: Ересектердің сөзін тыңдау және түсіну, сөйлеу әдебінің тиісті формаларын дұрыс қолдану, ересектермен диалог құру, берілген сұрақтарды тыңдау және түсінікті жауап беру. Кейіпкерлерді сипаттау үшін дауыс ырғағының мәнерлі қарапайым тәсілдерін қолдану, таныс ертегілерді ойнауға және сахналауға ынталандыру, қызығушылығын ояту.
Көркем әдебиет		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Кітаптарға қызығушылықты ояту: Жаңа ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдай білуге, олардың мазмұнындағы әрекеттердің дамуын бақылауға, шығарманың кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға тәрбиелеу. Балалармен кейіпкерлердің әрекеттері мен олардың әрекеттерінің салдарын талқылау. ❖ Оқылған шығармадан ең қызықты, мәнерлі үзінділерді қайталау, балаларға сөздер мен қарапайым сөз тіркестерін қайталап айтуға мүмкіндік беру. ❖ Ересектермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету. Балаларды тақпақтар мен шағын өлеңдерді жатқа айтуға үйрету.

<p>Математика негіздері</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ «Көп», «бір» ұғымдары туралы түсініктерді қалыптастыру, заттардың санын ажыратуға үйрету: көп-біреу (біреу-көп), біртекті заттарды топтастыру және олардың біреуін бөліп көрсету, қоршаған ортадан бір немесе бірнеше бірдей затты табу, «Қанша» сұрағына жауап беру. ❖ Заттарды салыстыру: заттарға қосу немесе заттардан алу тәсілдері арқылы тең және тең емес заттар тобын салыстыру, «Тең бе?», «Қайсысы артық (кем)?» сауалдарына жауап беру. ❖ Шама: Екі затты өлшемі бойынша (ұзын-қысқа, биік-аласа, артық-кем) салыстыру. Өлшемдері қарама-қарсы және бірдей заттарды салыстыру, заттарды салыстыруда шаманың берілген белгісі бойынша (ұзындығы, ені, биіктігі, жалпы шамасы бойынша) бір затты екінші затпен беттестіру және жанына қою тәсілдері арқылы салыстыру, салыстыру нәтижелерін ұзындығы бойынша ұзын-қысқа, бірдей, тең, ені бойынша кең-тар, бірдей, тең, биіктігі бойынша биік-аласа, бірдей, тең, жалпы шамасы бойынша үлкен-кіші сөздерімен белгілеу. ❖ Геометриялық фигуралар: Балаларды геометриялық фигуралармен: үшбұрыш, шаршы, дөңгелекпен таныстыру, ұстау және көру тәсілдері арқылы аталған фигураларды зерттеуге мүмкіндік беру. ❖ Кеңістікті бағдарлау. Өзінің дене мүшелерін бағдарлау және осыған байланысты өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтау: үстінде-астында, алдында-артында, оң-сол.
<p>Қоршаған ортамен таныстыру</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Өз іс-әрекеттерін оң бағалау және өзін-өзі бағалауын, отбасы мүшелерін, олардың іс-әрекеттерін атауға. Олар туралы әңгімелеп беруге, жақындарына қамқорлық танытуға баулу. ❖ Заттық әлем: Заттардың айырмашылықтары мен атауларын, олардың көлемін, түсін, пішінін қарастыру, Заттар, ойыншықтар, кітаптар және ыдыстарға ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу. Өртүрлі заттардың атауларын сөйлегенде белсенді қолдану, заттардың атқаратын қызметтерін түсіну,. ❖ Көлік, байланыс құралдары: Көлік құралдарының түрлерімен және ауада ұшатын қозғалыс құралдарымен таныстыру. ❖ Еңбекке баулу: Мүмкіндіктеріне қарай күтушіге, аула сыпырушыға көмек көрсетуге. Өзгенің еңбегінің нәтижесіне құрметпен қарауға тәрбиелеу, ❖ Адамгершілікке баулу: жақсы және жаман әрекеттерді дұрыс бағалау тәжірибесін қалыптастыру. балалардың назарын адамның жеке қасиеттеріне (мейірімді, жанашыр, қамқор, сезімтал және іскер, еңбекқор, ұқыпты) аудару, жақсы және жаман әрекеттерді дұрыс бағалауға тәрбиелеу. ❖ Менің Отаным – Қазақстан: қала мен ауыл, Қазақстан Республикасының астанасы, мемлекеттік рәміздері туралы білімдерін қалыптастыру. ❖ Өсімдіктер әлемі: Туған өлкенің кейбір өсімдіктері туралы қарапайым түсініктерді қалыптастыру. Жануарлар әлемі: Үй жануарлары мен олардың төлдері туралы білімдерін бекіту. Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыру, табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру. ❖ Табиғаттағы маусымдық өзгерістер. Ауа-райының жағдайын анықтау (суық, жылы, ыстық), табиғат

	құбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтізбесінде жылдың қысқы, мезгілдеріндегі ауа-райының жай-күйін белгілеу.
Құрастыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Текшелер, кірпіштер, цилиндрлер, үшбұрыштар, призмаларды ажырата білуге, атауға және қолдануға үйрету, бұрын алынған дағдыларды: төсеу, бекіту, қою қолдана отырып, жаңа ғимараттар салу. ❖ Құрастырылатын құрылысты қарапайым сызбаларға, суреттегі үлгісіне қарап зерттеуге және кірпіштерді, тақтайшаларды тігінен қатарға орналастырып, бір-бірімен мықтап бекіту тәсілдерін қолданып, өзбетінше құрастыруға мүмкіндік беру, өзінің тұрғызған құрылысын талдауға баулу. ❖ Құрастыруда бөлшектерді орналастыру және кірпіштерді қалау, пластиналарды тік бағытта және көлденең орналастыру тәсілдерін қолдану, ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгі бойынша, ойдан құрастыру. ❖ Ойнап болғаннан кейін бөлшектерді жинауға, қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа баулу
Сурет салу	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Әр түрлі пішіндегі (көкөністер мен жемістер, ыдыс-аяқ, ойыншықтар, жануарлар), дөңгелек пішінді (шарлар, бұлттар, күн) заттарды бейнелеу, бірнеше көлденең және тік сызықтардан тұратын заттарды бейнелеу. ❖ Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай дұрыс ұстауды үйрету. Қылқаламмен бояуда оны бояуға ақырын батыруды, алынған артық бояуды құтының шетіне қылқаламды ақырын басынан басып, ағызып жіберіп бояуды, бояудың келесі түсін қолдану үшін қылқаламды басқа түске салмас бұрын жақсылап суға шайып алып қолдануды, ❖ Қазақ ою-өрнектерінің қарапайым элементтерін қайталап салуға баулу. ❖ Құмға таяқшалармен, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру.
Мүсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Бірнеше бөліктерді қосу, қысу, біріктіру арқылы өсімдіктерді және жануарларды мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру. ❖ Ермексаздан мүсіндеуге қызығушылыққа баулу. Сазбалшық, ермексаз кесектерінен бөліп алу, домалату, ширату, созу, жаю тәсілдерін пайдалана отырып, көкөністер мен жемістерді, кейбір заттарды, азық-түлік тағамдарын мүсіндеуге үйрету. ❖ Қазақ халқының әшекей бұйымдарымен (білезік, жүзік, балдақ, сырға, тұмар және т.б.) таныстыру. Мүсіндеу тәсілдерін қолдана отырып, өзіне ұнаған бұйымдарды мүсіндеу, оларды таяқшамен безендіру.
Жапсыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу. Жапсыру барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу. Заттардың пішіні мен олардың түсі туралы білімді бекіту. ❖ Қазақ халқының әшекей бұйымдарымен (білезік, жүзік, балдақ, сырға, тұмар және т.б.) таныстыру. Мүсіндеу тәсілдерін қолдана отырып, өзіне ұнаған бұйымдарды мүсіндеу, оларды таяқшамен безендіру Жапсыруда табиғи материалдарды және қағазды түрлендіру әдістерін қолдану (жырту, умаждау, бүктеу, қатпарлау). Балалардың жапсыруға қызығушылығын арттыру. Қағаз бетінде көлемі, түсі, пішіні бойынша әртүрлі дайын пішіндерді белгілі реттілікпен орналастыра отырып, ойдан немесе берілген тапсырма бойынша заттардың бейнесін жасау, содан соң пайда болған бейнені қағазға жапсыру.

	Музыка	<p><i>Музыка жктекіші жоспарымен</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Музыка тындау:Балалар аспаптарының, музыкалық ойыншықтардың дыбысталуын ажыратуға үйрету;оларды атай білу. ❖ Ән айту: Ән айту дағдыларын дамытуға ықпал ету:ре (ми)-ля (си) диапазонында,барлығымен бір қарқында әнді таза айту,сөздерді анық айту, әннің сипатын жеткізу (көңілді,созып,ойнақы айту). ❖ Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар: Балалардың билейтін музыкаға сәйкес би қимылдарын өз бетінше орындауға, таныс би қимылдарын ойындарда қолдануына мүмкіндік беру,
	Қазақ тілі	<p><i>Тілдік дамытушы орта.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Тәрбиеленушілерді сұрақтарға жауап беруге, өз бетінше кітаптарды қарауға, өзінің алған әсері мен қалауын білдіруге мүмкіндік беру. ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.Қазақ тіліне тән қ, ү, ұ дыбыстарын өздігінен дұрыс айтуға баулу. ❖ Сөздік қор. Балалардың азық-түліктер туралы түсініктерін кеңейту, тағам түрлерін ажырата білу. Жалпылама сөздерді қолдана білуге үйрету. ❖ Тілдің грамматикалық құрылымы. Тілдің грамматикалық құрылымын дұрыс қалыптастыруға үйрету, заттарды атап беруге жаттықтыру. ❖ Байланыстырып сөйлеу. Ауызекі сөйлеуде көркем сөздерді қолдана білуге және байланыстырып сөйлеуге төселдіру.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022- 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Күншуақ» №2 Бөбекжай балабақшасы

Тобы: «Ботақан» орта тобы

Балалардың жасы: 3 жастан бастап

Жоспардың құрылу кезеңі: Сәуір айы (01.04 -30.04. 2022ж.)

Тәрбиеші: Худияр Баршагул, Сембекова Лаура

Ай ы	Ұйымдастыр ылған іс- әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
СӘУІР АЙЫ	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Негізгі қимылдар: <i>Жүру.</i> бұрылып, заттарды айналып жүру, еденге қойылған заттардан аттап жүру, жан-жаққа баяу айналу. Тепе - теңдікті сақтау. Тепе-теңдікті сақтай отырып, бір қырымен қосалқы қадаммен көлбеу тақтай (20-30 см), арқан бойымен жүру. <i>Жүгіру.</i> белгілі бір тапсырмаларды орындау арқылы: тоқтап жүгіру, белгі бойынша көрсетілген жерге жүгіру; қарқынды өзгертіп, жылдам (10-20 метрге дейін), тоқтамай баяу қарқынмен (50-60 секунд ішінде) жүгіру. ❖ Домалату, лақтыру, қағып алу. Заттарды оң және сол қолмен қашықтыққа лақтыру, 1,5–2 метр қашықтықтан допты бір-біріне, заттардың арасымен, қақпаға домалату. Допты жоғары лақтыру, төмен - еденге (жерге) соғу, қағып алу. <i>Секіру.</i> 15-20 см биіктіктен секіру, ілініп тұрған затқа қолды тигізіп, тұрған орнынан жоғары секіру, сызықтан секіру, тұрған орнынан ұзындыққа 40 см қашықтыққа секіру. Саптағы, шеңбердегі өз орнын табуға үйрету. ❖ Жалпы дамытушы жаттығулар: Қолды жоғары, алға, жан-жаққа көтеру және түсіру, қолды алға, жан-жаққа созу, алақандарын жоғары қарату, қолды көтеру, түсіру, саусақтарды қозғалту, қол саусақтарын жұму және ашу. ❖ Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, аяқтарды қозғалту, иықтарды жоғары көтеріп, қолды жан-жаққа созып еңкею. ❖ Аяққа арналған жаттығулар: басты төмен иіп, кезекпен тізені бүгіп, аяқты көтеру; отырып құм салынған қапшықтарды аяқтың бақайларымен қысып ұстау ❖ Қимылды ойындар: «жүгір», «ұста», «тұр» белгілеріне сәйкес әрекет етуге үйрету, қимыл түрлерін өзгерте отырып ойнау. Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Дербес қимыл белсенділігі Қимылдарды орындауда балалардың дербестігін, белсенділігі мен шығармашылығын дамыту. Арбалар, автомобильдер, велосипедтер, доптар, шарлармен өзбетінше ойнауға ынталандыру.

		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу. Үш дөңгелекті велосипедті тура, шеңбер бойымен, оңға және солға бұрылып тебу; ❖ Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру. Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. ❖ Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары. Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. ❖ Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру. Сезім мүшелерін ажыратуға және атауға (көз, құлақ, мұрын, ауыз) үйрету, олардың ағзадағы рөлі және оларды қалай қорғауға, күтуге болатыны туралы түсінік беру (ұсақ заттарды құлаққа, мұрынға тықпау). Денсаулықтың құндылығы туралы түсінікті дамыту; ауырмауға, денсаулықты сақтауға ынталандыру, "салауатты өмір салты" және оны ұстану туралы алғашқы түсініктер беру. ❖ Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, табиғи факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету.
	<p>Сөйлеуді дамыту</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: Дауысты (а, ә, е, о, ұ) және кейбір дауыссыз (п-б, к-қ, т-д, ж-ш, с-з) дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту, артикуляциялық аппаратты дамыту, сөйлеу қарқынын өзгерту қабілетін дамыту: баяу сөйлеу, жаңылтпаштар айту. ❖ Сөздік қор: заттарды жалпы (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз) және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту, ❖ Тілдің грометриялық құрлымы: зат есімдерді үстінде, астында, артында, жанында тәрізді көмекші сөздермен бірге қолдану, зат есімдерді жекеше, көпше түрде, етістіктерді келер және өткен шақта қолдану. ❖ Байланыстырып сөйлеу: Суреттерді, заттарды қарастыруда, бақылау кезінде, шығармаларды тыңдағаннан, мультфильмдер, ертегілер көргеннен кейін алған әсерлерімен бөлісуге үйрету. Ересектермен диалог құру,
	<p>Көркем әдебиет</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Кітаптарға қызығушылықты ояту: Таныс кітаптардағы суреттерді балалармен бірге қарастыру, оларға суреттердің мазмұны туралы эмоционалды түрде айту, балалардың пікірлерін тыңдау. ❖ Жаңа ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдай білуге, олардың мазмұнындағы әрекеттердің

		<p>дамуын бақылауға, шығарманың кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға тәрбиелеу.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Балалармен кейіпкерлердің әрекеттері мен олардың әрекеттерінің салдарын талқылау. Балаларды тақпақтар мен шағын өлеңдерді жатқа айтуға үйрету.
	<p>Математика негіздері</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сан: қоршаған ортадан бір немесе бірнеше бірдей затты табу, «Қанша» сұрағына жауап беру. ❖ Заттарды салыстыру: заттарға қосу немесе заттардан алу тәсілдері арқылы тең және тең емес заттар тобын салыстыру, «Тең бе?», «Қайсысы артық (кем)?» сауалдарына жауап беру. ❖ Шама: Бірдей заттарды салыстыру, заттарды салыстыруда шаманың берілген белгісі бойынша (ұзындығы, ені, биіктігі, жалпы шамасы бойынша) бір затты екінші затпен беттестіру және жанына қою тәсілдері арқылы салыстыру. Балаларды ұзындығы, ені, биіктігі, жалпы шамасы бойынша заттарды салыстырады; ұстау және көру тәсілдері арқылы геометриялық фигураларды зерттейді, атайды; ❖ Кеңістікте бағдарлау: өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтау: үстінде-астында, алдында-артында, оң-сол. ❖ Уақытты бағдарлау: Қарама-қарсы тәулік бөліктерін бағдарлау: күндіз-түнде, таңертең-кешке.
	<p>Қоршаған ортамен таныстыру</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Отбасы бейнеленген фотосуреттерді қарауға, отбасы мүшелерін, олардың іс-әрекеттерін атауға, өзінің отбасы, отбасылық қарым-қатынас туралы әңгімелеп беруге баулу. ❖ Заттық әлем: Заттардың айырмашылықтары мен атауларын, олардың көлемін, түсін, пішінін қарастыру мен зерттеу дағдыларын қалыптастыру, заттардың сапалары мен қасиеттерін: сипап сезу, дәмін көру, есту арқылы тануды қалыптастыру. Заттар, ойыншықтар, кітаптар және ыдыстарға ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу. Қоршаған ортаны қабылдау, кеңістікті бағдарлауға үйрету. ❖ Көлік, байланыс құралдары. Көлік құралдарының түрлерімен және ауада ұшатын қозғалыс құралдарымен таныстыру. Жаяу жүргіншілерге және жолаушыларға арналған қарапайым ережелермен таныстыру. ❖ Еңбекке баулу: Таныс мамандық иелеріне құрметпен қарау, олардың еңбек нәтижелеріне қамқорлық таныту. Балаларды ересектердің еңбегін бақылау негізінде ойын әрекетіне ынталандыру. Мүмкіндіктеріне қарай күтушіге, аула сыпырушыға көмек көрсетуді ұйымдастыру. Өзгенің еңбегінің нәтижесіне құрметпен қарауға тәрбиелеу, көмек көрсету ниеттерін қолдау. Қарапайым тапсырмаларды өздігінен орындауға, түрлі балалар әрекетіне қажетті материалдарды, құрал-жабдықтарды әзірлеуге, қолданып болған соң ойыншықтарды, кітаптарды, заттарды орнына жинауға баулу. ❖ Адамгершілікке баулу: Балаларда жақсы және жаман әрекеттер, қылықтар туралы қарапайым түсініктерді дамыту, әлеуметтік және эмоционалды интеллекті тәрбиелеу: балалардың назарын адамның жеке қасиеттеріне (мейірімді, жанашыр, қамқор, сезімтал және іскер, еңбекқор, ұқыпты) аудару, ❖ Менің Отаным – Қазақстан: Балалар тұратын қала мен ауыл, Қазақстан Республикасының астанасы, мемлекеттік рәміздері туралы білімдерін қалыптастыру. Отанына деген сүйіспеншілік сезімін ояту. ❖ Өсімдіктер әлемі: Тірі және өлі табиғат заттары мен құбылыстарына қызығушылықтарын қалыптастыру. Туған өлкенің кейбір өсімдіктері туралы қарапайым түсініктерді қалыптастыру. Ағаштардың, дала

	<p>гүлдерінің, кейбір көкөністер мен жемістердің, бөлме өсімдіктерінің 2-3 түрін тану және атау, өсімдік бөліктерін тану.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Жануарлар әлемі: Үй жануарлары мен олардың төлдері туралы білімдерін бекіту. Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыру, табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру. ❖ Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: Ауа-райының жағдайын анықтау (суық, жылы, ыстық), табиғат құбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтізбесінде жылдың қысқы, көктемгі, жазғы және күзгі мезгілдеріндегі ауа-райының жай-күйін белгілеу.
Құрастыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Текшелер, кірпіштер, цилиндрлер, үшбұрыштар, призмаларды ажырата білуге, атауға және қолдануға үйрету, бұрын алынған дағдыларды: төсеу, бекіту, қою қолдана отырып, жаңа ғимараттар салу. ❖ Құрастырылатын құрылысты қарапайым сызбаларға, суреттегі үлгісіне қарап зерттеуге және кірпіштерді, тақтайшаларды тігінен қатарға орналастырып, бір-бірімен мықтап бекіту тәсілдерін қолданып, өзбетінше құрастыруға мүмкіндік беру, өзінің тұрғызып құрылысын талдауға баулу. ❖ Құрастыруда бөлшектерді орналастыру және кірпіштерді қалау, пластиналарды тік бағытта және көлденең орналастыру тәсілдерін қолдану, ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгі бойынша, ойдан құрастыру. ❖ Ойнап болғаннан кейін бөлшектерді жинауға, қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
Сурет салу	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Әр түрлі пішіндегі (көкөністер мен жемістер, ыдыс-аяқ, ойыншықтар, жануарлар), дөңгелек пішінді (шарлар, бұлттар, күн) заттарды бейнелеу, бірнеше көлденең және тік сызықтардан тұратын заттарды бейнелеу. ❖ Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай дұрыс ұстауды үйрету. Қылқаламмен бояуда оны бояуға ақырын батыруды, алынған артық бояуды құтының шетіне қылқаламды ақырын басынан басып, ағызып жіберіп бояуды, бояудың келесі түсін қолдану үшін қылқаламды басқа түске салмас бұрын жақсылап суға шайып алып қолдануды, ❖ Қазақ ою-өрнектерінің қарапайым элементтерін қайталап салуға баулу. ❖ Құмға таяқшалармен, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру.
Мүсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ермексازдан мүсіндеуге қызығушылыққа баулу. Сазбалшық, ермексаз кесектерінен бөліп алу, домалату, ширату, созу, жаю тәсілдерін пайдалана отырып, көкөністер мен жемістерді, кейбір заттарды, азық-түлік тағамдарын мүсіндеуге үйрету. ❖ Кесектерді алақандарының арасында домалату, есу, жаю тәсілдері арқылы заттарды мүсіндеу (ыдыстар, ойыншықтар). ❖ Бірнеше бөліктерді қосу, қысу, біріктіру арқылы өсімдіктерді және жануарларды мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру.
Жапсыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Балалардың жапсыруға қызығушылығын арттыру. Қағаз бетінде көлемі, түсі, пішіні бойынша әртүрлі дайын пішіндерді белгілі реттілікпен орналастыра отырып, ойдан немесе берілген тапсырма бойынша

		<p>заттардың бейнесін жасау, содан соң пайда болған бейнені қағазға жапсыру.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, желімнің қалдықтарын сүртуге майлықты қолдану. ❖ Жапсыру барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу.
	Музыка	<p>Музыка жетекші жоспарымен</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Музыка тыңдау: Ересектердің орындауындағы және аудио-бейне жазбадан музыка тыңдауға үйрету. ❖ Ән айту: Аспаптың сүйемелдеуіне, ересектердің дауысына ілесе отырып, олармен бірге ән ауту, әнді бірге бастап, бірге аяқтау. ❖ Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар: Балаларды музыкалық аспаптармен: сыбызғы, маталлафон, қоңырау, сылдырмақ, маракас, жіне барабан, сондай-ақ олардың дыбысталуымен таныстыру.
	Қазақ тілі	<p>Қазақ тілі пән жетекшісімен</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Тілдік дамытушы орта. Өз ойын орнықты жеткізуге, еркін сөйлей білуге баулу. ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дыбыстарды дұрыс, анық айтуды бекіту, айтылуы мен дыбысталуы ұқсас дауыссыз дыбыстарды естуі бойынша ажыратуға және анық айтуға үйрету. ❖ Сөздік қор. Көлік атауларын айту және түсіну дағдыларын қалыптастыру. Ауызекі сөзінде сөз қорының және грамматикалық дағдыларын дамыту. ❖ Тілдің грамматикалық құрылымы. Балаларға жекеше түрдегі зат есімдерді көпше түріне айналдыра білуге үйрету, қосымшаларды ажырата және дұрыс жалғай білуге үйрету. ❖ Байланыстырып сөйлеу. Балаларды өз ойларын грамматикалық формада және байланыстырып сөйлеуге дағдыландыру.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022- 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Күншуақ» №2 Бөбекжай балабақшасы

Тобы: «Ботақан» орта тобы

Балалардың жасы: 3 жастан бастап

Жоспардың құрылу кезеңі: Мамыр айы (01.05 -30.05. 2022ж.)

Тәрбиеші: Худияр Баршагул, Сембекова Лаура

Ай	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
-----------	----------------------------------	--

Дене шынықтыру

- ❖ **Жүру.** Бірқалыпты, аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, сапта бір-бірден, екеуден (жүппен) жүру; әртүрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап, тапсырмаларды орындай отырып жүру: қол ұстасып, арқаннан ұстап, тоқтап, жартылай отырып, бұрылып, заттарды айналып жүру, еденге қойылған заттардан аттап жүру, жан-жаққа баяу айналу.
- ❖ **Тепе - теңдікті сақтау:** Тепе-теңдікті сақтай отырып, бір қырымен қосалқы қадаммен көлбеу тақтай (20-30 см), арқан бойымен жүру, тура жолмен, бір-бірінен 10 см қашықтықта орналасқан тақтайшалардың, қырлы тақтайдың бойымен жүру.
- ❖ **Жүгіру.** Бірқалыпты, аяқтың ұшымен, сапта бір-бірден, алаңның бір жағынан екінші жағына, әр түрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүгіру; белгілі бір тапсырмаларды орындау арқылы: тоқтап жүгіру, белгі бойынша көрсетілген жерге жүгіру; қарқынды өзгертіп, жылдам (10-20 метрге дейін), тоқтамай баяу қарқынмен (50-60 секунд ішінде) жүгіру.
- ❖ **Домалату, лақтыру, қағып алу.** Заттарды оң және сол қолмен қашықтыққа лақтыру (2,5-5 м қашықтық), төменнен екі қолмен көлденең нысанаға, оң және сол қолмен (1,5–2 метр қашықтықтан) допты кеуде тұсынан лақтыру, оң және сол қолмен тік нысанаға (нысана биіктігі-1,2 м) лақтыру (1-1,5 м қашықтық), аяқтарын алшақ қойып, отырып, 1,5–2 метр қашықтықтан допты бір-біріне, заттардың арасымен, қақпаға домалату. Допты жоғары лақтыру, төмен - еденге (жерге) соғу, қағып алу.
- ❖ **Еңбектеу, өрмелеу.** 4-6 метр қашықтыққа тура бағытта, заттарды айналып және заттардың арасымен еңбектеу, еденге қойылған тақтай бойымен, арқанның, доғаның астымен (биіктігі 40 см), көлбеу модуль бойымен, туннель арқылы еңбектеу; саты бойымен өрмелеу, гимнастикалық қабырғаға өрмелеу және одан түсу (биіктігі 1,5 м).
Секіру. Тұрған орнында қос аяқпен, 2-3 метр қашықтыққа алға қарай жылжып, құрсаудан құрсауға, заттарды айналып және заттардың арасымен секіру, 15-20 см биіктіктен секіру, ілініп тұрған затқа қолды тигізіп, тұрған орнынан жоғары секіру, сызықтан секіру, тұрған орнынан ұзындыққа 40 см қашықтыққа секіру.
- ❖ **Сапқа тұру, қайта сапқа тұру.** Бірінің артынан бірі сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа тұру, шеңберге тұру (көзбен бағдарлау бойынша). Саптағы, шеңбердегі өз орнын табуға үйрету.
- ❖ **Жалпы дамытушы жаттығулар:** Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар: қолды жоғары, алға, жан-жаққа көтеру және түсіру (бірге немесе кезекпен);заттарды бір қолынан екінші қолына салу, алдына, артқа апару, басынан жоғары көтеру; қолдарын алдына немесе басынан жоғары, артқа апарып шапалақтау; қолды алға, жан-жаққа созу, алақандарын жоғары қарату, қолды көтеру, түсіру, саусақтарды қозғалту, қол саусақтарын жұму және ашу.
- ❖ **Кеудеге арналған жаттығулар:** допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа(солға- оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта);аяқты бұгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жан-жаққа созып еңкею (етпетінен жатқа қалыпта).

- ❖ **Аяққа арналған жаттығулар:** аяқтың ұшына көтерілу, аяқты алға қарай қою, аяқты жан-жаққа, артқа қою; қолдарды алға созып, жартылай отыру, тізені қолмен ұстап, басты төмен иіп, кезекпен тізені бүгіп, аяқты көтеру; отырып құм салынған қапшықтарды аяқтың бақайларымен қысып ұстау, таяқтың, білікшенің (диаметрі 6-8 сантиметр) бойымен қосалқы қадаммен жүру.
- ❖ **Қимылды ойындар:** Қимылды ойындарға баулу, балаларды қарапайым ережелерді сақтауға, қимылдарды үйлестіруге, кеңістікті бағдарлауға, «жүгір», «ұста», «тұр» белгілеріне сәйкес әрекет етуге үйрету, қимыл түрлерін өзгерте отырып, ойындарға күрделі ережелерді енгізу. Ұлттық қимылды ойындарды ойнату.
- ❖ **Дербес қимыл белсенділігі:** Қимылдарды орындауда балалардың дербестігін, белсенділігі мен шығармашылығын дамыту. Арбалар, автомобильдер, велосипедтер, доптар, шарлармен өзбетінше ойнауға ынталандыру. Өрмелеу, еңбектеу дағдыларын, ептілікті, жылдамдықты дамыту, қимылдарды мәнерлі орындауға баулу.
- ❖ **Спорттық жаттығулар:** Велосипед тебу. Үш дөңгелекті велосипедті тура, шеңбер бойымен, оңға және солға бұрылып тебу;
- ❖ **Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру.** Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру.
- ❖ Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу.
- ❖ **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу.
- ❖ **Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.** Адамның денсаулығына пайдалы (көгөністер, жемістер, сүт өнімдері) және зиянды тағамдар (тәттілер, бәліштер, тәтті газдалған сусындар) туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру.
- ❖ Дене белсенділігі (таңертеңгі жаттығу, шынықтыру, спорттық және қимылды ойындар) мен ұйқының пайдасы туралы түсінік қалыптастыру. Дене мүшелері мен ағза жүйесін нығайтатын жаттығулармен таныстыру. Өзінің денсаулық жағдайы туралы ересектерге айту, науқастанған кезде дәрігерге қаралып, емделу қажеттігін білу.

		<p>Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, табиғи факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру. Шынықтыру шараларын жүргізуде балалардың денсаулық жағдайын ескере отырып, жеке тәсілді жүзеге асыру. Шынықтыру шараларын жүргізу, жаттығулар мен массаж жасау. Күн тәртібіне сәйкес балалардың күнделікті таза ауада болуын қамтамасыз ету. Тыныс алу жаттығуларын жасау.</p>
<p>Сөйлеуді дамыту</p>		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты (а, ә, е, о, ұ) және кейбір дауыссыз (п-б, к-қ, т-д, ж-ш, с-з) нақтылау және бекіту, артикуляциялық аппаратты дамыту, сөйлеу қарқынын өзгерту қабілетін дамыту: баяу сөйлеу, жаңылтпаштар айту. ❖ Сөздік қор: Балалардың сөздік қорын ойындар мен ойын жаттығулары арқылы кеңейту, сөздік қорды заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін, заттарды жалпы (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз) және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту, қарама-қарсы мағынадағы сөздерді антонимдерді енгізу. ❖ Тілдің грамматикалық құрылымы: Сөздерді жіктелуіне, септелуіне қарай байланыстыру, зат есімдерді үстінде, астында, артында, жанында тәрізді көмекші сөздермен бірге қолдану, зат есімдерді жекеше, көпше түрде, етістіктерді келер және өткен шақта қолдану. ❖ Байланыстырып сөйлеу: Суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі және өлі табиғат нысандарын бақылау кезінде, шығармаларды тыңдағаннан, мультфильмдер, ертегілер көргеннен кейін балаларды алған әсерлерімен бөлісуге үйрету. Ересектердің сөзін тыңдау және түсіну, сөйлеу әдебінің тиісті формаларын дұрыс қолдану, ересектермен диалог құру, берілген сұрақтарды тыңдау және түсінікті жауап беру. Кейіпкерлерді сипаттау үшін дауыс ырғағының мәнерлі қарапайым тәсілдерін қолдану, таныс ертегілерді ойнауға және сахналауға ынталандыру, қызығушылығын ояту.
<p>Көркем әдебиет</p>		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Кітаптарға қызығушылықты ояту: Таныс кітаптардағы суреттерді балалармен бірге қарастыру, оларға суреттердің мазмұны туралы эмоционалды түрде айту, балалардың пікірлерін тыңдау. ❖ Жаңа ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдай білуге, олардың мазмұнындағы әрекеттердің дамуын бақылауға, шығарманың кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға тәрбиелеу. ❖ Балалармен кейіпкерлердің әрекеттері мен олардың әрекеттерінің салдарын талқылау. Оқылған шығармадан ең қызықты, мәнерлі үзінділерді қайталау, балаларға сөздер мен қарапайым сөз тіркестерін қайталап айтуға мүмкіндік беру. ❖ Ересектермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету, онда жеке репликаларды, кейіпкерлердің эмоционалды образын беруге баулу. Балаларды тақпақтар мен шағын өлеңдерді жатқа айтуға үйрету.

<p>Математика негіздері</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ «Көп», «бір» ұғымдары туралы түсініктерді қалыптастыру, заттардың санын ажыратуға үйрету: көп-біреу (біреу-көп), біртекті заттарды топтастыру және олардың біреуін бөліп көрсету, қоршаған ортадан бір немесе бірнеше бірдей затты табу, «Қанша» сұрағына жауап беру. ❖ Заттарды салыстыру: заттарға қосу немесе заттардан алу тәсілдері арқылы тең және тең емес заттар тобын салыстыру, «Тең бе?», «Қайсысы артық (кем)?» сауалдарына жауап беру. ❖ Шама: Екі затты өлшемі бойынша (ұзын-қысқа, биік-аласа, артық-кем) салыстыру. Өлшемдері қарама-қарсы және бірдей заттарды салыстыру, заттарды салыстыруда шаманың берілген белгісі бойынша (ұзындығы, ені, биіктігі, жалпы шамасы бойынша) бір затты екінші затпен беттестіру және жанына қою тәсілдері арқылы салыстыру, салыстыру нәтижелерін ұзындығы бойынша ұзын-қысқа, бірдей, тең, ені бойынша кең-тар, бірдей, тең, биіктігі бойынша биік-аласа, бірдей, тең, жалпы шамасы бойынша үлкен-кіші сөздерімен белгілеу. ❖ Геометриялық фигуралар: Балаларды геометриялық фигуралармен: үшбұрыш, шаршы, дөңгелекпен таныстыру, ұстау және көру тәсілдері арқылы аталған фигураларды зерттеуге мүмкіндік беру. ❖ Кеңістікті бағдарлау: Өзінің дене мүшелерін бағдарлау және осыған байланысты өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтау; үстінде-астында, алдында-артында, оң-сол. ❖ Уақытты бағдарлау: Қарама-қарсы тәулік бөліктерін бағдарлау: күндіз-түнде, таңертең-кешке.
<p>Қоршаған ортамен таныстыру</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Отбасы бейнеленген фотосуреттерді қарауға, отбасы мүшелерін, олардың іс-әрекеттерін атауға, өзінің отбасы, отбасылық қарым-қатынас туралы әңгімелеп беруге баулу. ❖ Заттық әлем: Заттардың айырмашылықтары мен атауларын, олардың көлемін, түсін, пішінін қарастыру мен зерттеу дағдыларын қалыптастыру, заттардың сапалары мен қасиеттерін: сипап сезу, дәмін көру, есту арқылы тануды қалыптастыру. <p>Заттар, ойыншықтар, кітаптар және ыдыстарға ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу.</p> <p>Қоршаған ортаны қабылдау, кеңістікті бағдарлауға үйрету.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Көлік, байланыс құралдары. Көлік құралдарының түрлерімен және ауада ұшатын қозғалыс құралдарымен таныстыру. Жаяу жүргіншілерге және жолаушыларға арналған қарапайым ережелермен таныстыру. ❖ Еңбекке баулу: Таныс мамандық иелеріне құрметпен қарау, олардың еңбек нәтижелеріне қамқорлық таныту. Балаларды ересектердің еңбегін бақылау негізінде ойын әрекетіне ынталандыру. Мүмкіндіктеріне қарай күтушіге, аула сыпырушыға көмек көрсетуді ұйымдастыру. Өзгенің еңбегінің нәтижесіне құрметпен қарауға тәрбиелеу, көмек көрсету ниеттерін қолдау. Қарапайым тапсырмаларды өздігінен орындауға, түрлі балалар әрекетіне қажетті материалдарды, құрал-жабдықтарды әзірлеуге, қолданып болған соң ойыншықтарды, кітаптарды, заттарды орнына жинауға баулу. ❖ Адамгершілікке баулу: Балаларда жақсы және жаман әрекеттер, қылықтар туралы қарапайым түсініктерді дамыту, әлеуметтік және эмоционалды интеллекті тәрбиелеу: балалардың назарын адамның жеке қасиеттеріне (мейірімді, жанашыр, қамқор, сезімтал және іскер, еңбекқор, ұқыпты) аудару, ❖ Менің Отаным – Қазақстан: Балалар тұратын қала мен ауыл, Қазақстан Республикасының астанасы,

		<p>мемлекеттік рәміздері туралы білімдерін қалыптастыру. Отанына деген сүйіспеншілік сезімін ояту.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Өсімдіктер әлемі: Тірі және өлі табиғат заттары мен құбылыстарына қызығушылықтарын қалыптастыру.Туған өлкенің кейбір өсімдіктері туралы қарапайым түсініктерді қалыптастыру. Ағаштардың, дала гүлдерінің, кейбір көкөністер мен жемістердің, бөлме өсімдіктерінің 2-3 түрін тану және атау, өсімдік бөліктерін тану. ❖ Жануарлар әлемі: Үй жануарлары мен олардың төлдері туралы білімдерін бекіту. Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыру, табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру. ❖ Табиғаттағы маусымдық өзгерістер: Ауа-райының жағдайын анықтау (суық, жылы, ыстық), табиғат құбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтізбесінде жылдың қысқы, көктемгі, жазғы және күзгі мезгілдеріндегі ауа-райының жай-күйін белгілеу.
	Құрастыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Текшелер, кірпіштер, цилиндрлер, үшбұрыштар, призмаларды ажырата білуге, атауға және қолдануға үйрету, бұрын алынған дағдыларды: төсеу, бекіту, қою қолдана отырып, жаңа ғимараттар салу. ❖ Құрастырылатын құрылысты қарапайым сызбаларға, суреттегі үлгісіне қарап зерттеуге және кірпіштерді, тақтайшаларды тігінен қатарға орналастырып, бір-бірімен мықтап бекіту тәсілдерін қолданып, өзбетінше құрастыруға мүмкіндік беру, өзінің тұрғызған құрылысын талдауға баулу. ❖ Құрастыруда бөлшектерді орналастыру және кірпіштерді қалау, пластиналарды тік бағытта және көлденең орналастыру тәсілдерін қолдану, ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгі бойынша, ойдан құрастыру. ❖ Ойнап болғаннан кейін бөлшектерді жинауға, қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа баулу
	Сурет салу	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Көлденең және тік сызықтарды салу, олардың қиылысуын жүргізе білу, әр түрлі пішіндегі (көкөністер мен жемістер, ыдыс-аяқ, ойыншықтар, жануарлар), дөңгелек пішінді (шарлар, бұлттар, күн) заттарды бейнелеу, бірнеше көлденең және тік сызықтардан тұратын заттарды бейнелеу. ❖ Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай дұрыс ұстауды үйрету. Қылқаламмен бояуда оны бояуға ақырын батыруды, алынған артық бояуды құтының шетіне қылқаламды ақырын басынан басып, ағызып жіберіп бояуды, бояудың келесі түсін қолдану үшін қылқаламды басқа түске салмас бұрын жақсылап суға шайып алып қолдануды, жуылған қылқаламды жұмсақ матамен немесе қағаз майлықпен сүртіп кептіруді үйрету. ❖ Бір заттың немесе түрлі заттардың суретін салуды қайталай отырып, қарапайым сюжеттік композициялар жасауға үйрету, тұтас қағаз парағына бейнені орналастыру, қызыл, сары, жасыл, көк, қара, ақ негізгі түстер мен олардың реңктерін (қызғылт, көгілдір, сұр) қолдану.
	Мүсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сазбалшықтан, ермексаздан мүсіндеуге қызығушылыққа баулу. Сазбалшық, ермексаз кесектерінен бөліп алу, домалату, ширату, созу, жаю тәсілдерін пайдалана отырып, көкөністер мен жемістерді, кейбір заттарды, азық-түлік тағамдарын мүсіндеуге үйрету. ❖ Кесектерді алақандарының арасында домалату, есу, жаю тәсілдері арқылы заттарды мүсіндеу (ыдыстар,

	<p>ойыншықтар).</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Бірнеше бөліктерді қосу, қысу, біріктіру арқылы өсімдіктерді және жануарларды мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру. ❖ Қазақ халқының әшекей бұйымдарымен (білезік, жүзік, балдақ, сырға, тұмар және т.б.) таныстыру. Мүсіндеу тәсілдерін қолдана отырып, өзіне ұнаған бұйымдарды мүсіндеу, оларды таяқшамен безендіру. ❖ Жеке жұмыстарын ұжымдық композицияларға біріктіру дағдыларын қалыптастыру.
Жапсыру	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, ❖ Жапсыру барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу. Заттардың пішіні мен олардың түсі туралы білімді бекіту. ❖ Қазақ халқының әшекей бұйымдарымен (білезік, жүзік, балдақ, сырға, тұмар және т.б.) таныстыру. Мүсіндеу тәсілдерін қолдана отырып, өзіне ұнаған бұйымдарды мүсіндеу, оларды таяқшамен безендіру ❖ Жапсыруда табиғи материалдарды және қағазды түрлендіру әдістерін қолдану (жырту, умаждау, бүктеу, қатпарлау).
Музыка	<p><i>Музыка жктекіші жоспарымен</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Музыкалық шығарманың көркем құралдарын: дауысы (ақырын-қатты), қарқыны (жылдам-баяу), көңіл-күйі (мұңды, көңілді) байқауға үйрету. ❖ Ән айту: Ән айту дағдыларын дамытуға ықпал ету: ре (ми)-ля (си) диапазонында, барлығымен бір қарқында әнді таза айту, сөздерді анық айту, әннің сипатын жеткізу (көңілді, созып, ойнақы айту). ❖ Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар: Балаларға арналған музыкалық аспаптарда және металлофонда бір пластинада ырғақпен қағып ойнаудың қарапайым дағдыларын меңгеруге ықпал ету.
Қазақ тілі	<p><i>Тілдік дамытушы орта.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Тілдік дамытушы орта. Қарапайым сұрақтарға жауап беруге, заттарды дұрыс атауға баулу. ❖ Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Көрнекілікпен немесе көрнекіліксіз өзіне айтылған сөзді тыңдау және түсінуді дамыту. ❖ Сөздік қор. Тұрмыстық заттардың, ыдыс атауларын айту және түсіну дағдыларын қалыптастыру. Баланың сөздік қорын дамытуда тақпақтар, жаңылтпаштарды жаттауға баулу. ❖ Тілдің грамматикалық құрылымы. Сын есім мен зат есімдерді қолдана отырып, сөз тіркестерін құрастыруға үйрету. ❖ Байланыстырып сөйлеу. Заттардың тобын бір сөзбен атап беруге үйрету, байланысты сөйлеуге жаттықтыру.

Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытудың Үлгілік оқу бағдарламасын меңгерту барысында мемлекеттік тілді меңгерту мақсатында күні бойы режимдік сәттерде қолдануға арналған сөздік минимум үлгісі

Жас тобы	Ортаңғы топ	Ересек топ	Мектепалды даярлық тобы/сыныбы
Жалпы түсініктеме	<p>Үш жастағы баланың сөйлеуі екі жасар баланың сөйлеуінен өте ерекшеленеді. Бұл жаста баланың сөздік қоры толығады. Қалыпты тілі шыққан 3 жастағы баланың сөздік қоры 1000 сөзге жетеді. Бала адамдар, заттар мен құбылыстар туралы қарапайым тұжырымдар жасай алады.</p> <p>Балалар жаңа сөздерді белсенді есте сақтайды, олармен ойнайды (айтылымын өзгертеді, рифма жасайды, дыбыстық комбинацияларды ойлап табады). Балаларға ұзын, күрделі сөздерді айту қиын, сондықтан оларды бұрмалайды.</p>	<p>Баланың 4-5 жасында сөздік қорын (1000-1500) толықтыру ғана емес, сонымен қатар оның сапалық мазмұнында да айтарлықтай серпіліс бар. Бала өз ойын ересек адамға анық және нақты жеткізе білуі керек. Сөйлеуде жәй және күрделі сөйлемдерді қолдануы керек. Бұл жаста балалар күнделікті өзінің қатысуымен болып жатқан жаңалық, оқиғаларды айта алады.</p> <p>Төрт жасар бала білуі керек:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4-5 сөзден тұратын сөйлем айту; - сөйлем сөздерін бір-бірімен үйлестіру; - құрдастарымен және ересектермен диалог жүргізу; - тақырыпты сипаттай білу; - антонимдерді түсіну (ақ-қара, үлкен-кішкентай). 	<p>5 жасында мектеп жасына дейінгі баланың сөздік қоры шамамен 3000 мың сөзді құрауы мүмкін, сонымен қатар байланыстырып сөйлеуі жетіледі. Мектеп жасына дейінгі бала сөйлеу барысында негізгі ұғымдарды еркін қолдана алады.</p>
Сөздік минимум үлгісі	<p align="center">Отбасы</p> <p>Ана, әке, ата, апа, әже, аға, іні, әпке, мен, сен, ол.</p>	<p>Ана, әке, ата, апа, әже, аға, іні, әпке, мен, сен, ол, біз, сіз, олар.</p>	<p>Ана, әке, ата, апа, әже, аға, іні, қарындас,әпке, сіңлі, мен, сен, ол, біз, сіз, олар.</p>
	Күнделікті жиі қолданылатын тұрмыстық сөздер		
	<p>Балабақша, сабын, су, кір, таза, билейік, ән айтамыз, ауа, қар, жел, жаңбыр, суық, ыстық, жылы, жылы киінеміз, жеңіл киінеміз, үстел, орындық, топ, байқа, асықпа, күт,</p>	<p>Балабақша, үй, есік, терезе, дүкен, емхана, сабын, су, кір, таза, билейік, ән айтамыз, ауа, қар, жел, жаңбыр, суық, ыстық, жылы, жылы киінеміз, жеңіл киінеміз, үстел, орындық, топ, байқа,</p>	<p>Балабақша, үй, есік, терезе, дүкен, емхана, сабын, су, кір, таза, билейік, ән айтамыз, ауа, қар, жел, жаңбыр, суық, ыстық, жылы, жылы киінеміз, жеңіл киінеміз, үстел,</p>

	көмектес, жер, орамал.	асықпа, күт, көмектес, итерме, таласпа, қала, көше, жол, жолда абайла!, қағаз, қайшы, бояу, кітап, желім, қатты, жұмсақ, жер, мұз, ауа, шеңбер, қалам, қылқалам, сурет, төсек, шана, аққала, орамал.	орындық, топ, байқа, асықпа, күт, көмектес, итерме, таласпа, қала, ауыл, көше, жол, жолда абайла! баспалдақтан байқап түс, қағаз, қайшы, бояу, кітап, желім, қатты, жұмсақ, жер, мұз, ауа, шеңбер, қалам, қылқалам, сурет, төсек, шана, аққала, орамал <i>Апта күндері:</i> дүйсенбі, сейсенбі, сәрсенбі, бейсенбі, жұма, сенбі, жексенбі. <i>Ай атаулары:</i> қаңтар, ақпан, наурыз, сәуір, мамыр, маусым, шілде, тамыз, қыркүйек, қазан, қараша, желтоқсан. <i>Жуһаздар:</i> үстел, орындық кереует, кілем, сөре, теледидар, тоңазытқыш.
Сыпайы сөздер			
	Сәлеметсіз бе! Сау болыңыз! Рақмет! кешірші, мен олай қайталамаймын, татуласындар, бірге ойнайық, алуға бола ма ?	Қайырлы таң! Сәлеметсіз бе! Сау болыңыз! Рақмет! кешірші, мен олай қайталамаймын, татуласындар, бірге ойнайық, алуға бола ма ?	Қайырлы таң! Қайырлы күн! Қайырлы кеш! Сәлеметсіз бе! Сау болыңыз! Рақмет! Кешіріңіз! кешірші, мен олай қайталамаймын, татуласындар, бірге ойнайық, алуға бола ма? Рұқсат па? Ренжімеңіз!
Азық-түлікке қатысты сөздер			
	Нан, бауырсақ, шай, май, ірімшік, сүт, айран, су, сусын, сорпа, ботқа, тамағынды іш, ас болсын! <i>Көкөністер-жемістер:</i> алма, алмұрт, банан, өрік, шие, қияр, пияз, сәбіз.	Нан, бауырсақ, шай, май, ірімшік, сүт, қаймақ, айран, жұмыртқа, су, сусын, сорпа, ботқа, дәмді, ащы, тұз, тәтті, қант, айран, ет, балық, тамағынды іш, ас болсын! <i>Көкөністер- жемістер:</i> шие, алма, алмұрт, қарбыз, қауын өрік, жеміс, көкөніс, сәбіз, қияр, қызанақ.	Нан шәй, май, ірімшік, сүт, қаймақ, айран, жұмыртқа, су, сусын, сорпа, ботқа, дәмді, ащы, тұз, тәтті, қант, ет, балық, тамағынды іш, ас болсын! <i>Ұлттық тағамдар:</i> қымыз, шұбат, бауырсақ, құрт, қазы, ірімшік. <i>Көкіністер-жемістер:</i> алма, банан, шие, өрік, алмұрт, қарбыз, қауын, алхоры, қияр, қызанақ, қызылша, картоп, пияз, сәбіз, қырыққабат, қарақат, таңқурай, құлпынай.
Көліктер			
	Автокөлік, кеме, ұшақ, тік ұшақ	Автокөлік, ұшақ, тік ұшақ пойыз,	Автокөлік, ұшақ, тік ұшақ,

пойыз, бесік арба (коляска), велосипед, самокат, жүргіншілер жолы, бағдаршам.	велосипед, самокат, жүргіншілер бағдаршам. <i>Мамандықтар иесі:</i> дәрігер, тәрбиеші, аспазшы, ұшқыш, жүргізуші, өрт сөндіруші, құрылысшы, тәртіп сақшысы.	пойыз, трактор, метро, велосипед, самокат, жедел жәрдем көлігі, жүк көлігі, өрт сөндіргіш көлік, автобус, троллейбус, аялдама, жүргіншілер жолы, бағдаршам. <i>Мамандықтар иесі:</i> дәрігер, тәрбиеші, аспазшы, ұшқыш, сатушы, жүргізуші, өрт сөндіруші, құрылысшы, тәртіп сақшысы.
Ойыншықтар		
Қуыршақ, доп, текше, асық.	Доп, текше, қонжық, қуыршақ, асық, шелек, күрек, бесік арба (коляска).	Доп, текше, қонжық, қуыршақ, секіртпе, асық, шелек, күрек, бесік арба (коляска).
Ыдыстар		
Кесе, қасық, тәрелке.	Кесе, тәрелке, қасық, шанышқы, шәйнек.	Кесе, тәрелке, қасық, шанышқы, пышақ, шәйнек.
Дене мүшелері		
Дене, бет, бас, көз, мұрын, ауыз, тіл, тіс, құлақ, шаш, бет, іш, бел, аяқ, қол, саусақ, алақан.	Дене, бет, маңдай, бас, көз, мұрын, ауыз, тіл, тіс, ерін, құлақ, шаш, бет, іш, бел, аяқ, қол.	Дене, бет, маңдай, бас, көз, мұрын, ауыз, тіл, тіс, ерін, құлақ, шаш, бет, іш, бел, аяқ, қол, саусақ, алақан, мойын, иық, арқа, тізе, өкше.
Түстер атауы		
Ақ, көк, қара, қызыл, сары, жасыл.	Ақ, көк, қара, жасыл, сары, қызыл, қоңыр.	Ақ, көк, қара, жасыл, сары, қызыл, қызғылт, қызғылт сары, қоңыр, көгілдір.
Іс-қимылды сөздер		
Жүр, отыр, тұр, бар, апар, бер, іш, жу, кел, секір, жүгір, ұйықта, ойна, тығыл, қаш, қу, ұста, жина.	Жүр, отыр, тұр, бар, апар, бер, ал, әкел, іш, жуу, кел, секір, жүгір, қуып жет, ұйықта, ойна, тығыл, қаш, қу, ұста, жина, сапқа тұру, ауыздарыңды жауып шайнаңдар, әбден шайнап жеңдер, салфеткамен сүртіндер, төкпей-шашпай ішіндер, төсекке байқап міну (тұсу), түймені дұрыс тағу, гүлге су құю, сырғанау.	Жүр, отыр, тұр, бар, апар, бер, ал, әкел, іш, жуу, кел, секір, жүгір, қуып жет, қуып жет те ұста, ұйықта, ойна, тығыл, қаш, қу, ұста, жина, сапқа тұру, ауыздарыңды жауып шайнаңдар, әбден шайнап жеңдер, салфеткамен сүртіндер, төкпей-шашпай ішіндер, екі топқа бөлініңдер, билендер, тез киіну (шешіну), жолдасына көмектесу, киімдерін ұқыпты жинау, төсекке байқап міну (тұсу), түймені дұрыс тағу, гүлге су құю, сырғанау.
Кеңістікті бағдарлау сөздері		

Үстінде, астында, қасында, артында.	Оң, сол, жоғары, төмен, үстінде, астында, қасында, артында, жанында.	Оң, сол, жоғары, төмен, алыс, жақын, үстінде, астында, қасында, артында, жанында, ішінде.
Сан есімдер		
Аз, көп.	Бір, екі, үш, төрт, бес, аз, көп, бірінші, екінші, үшінші, төтрінші, бесінші.	Бір, екі, үш, төрт, бес, алты, жеті, сегіз, тоғыз, он, аз, көп, бірінші, екінші, үшінші, төтрінші, бесінші, алтыншы, жетінші, сегізінші, тоғызыншы, оныншы.
Табиғат әлемі		
<p>Күз, қыс, көктем, жаз.</p> <p><i>Ауа райы құбылыстары:</i> жаңбыр, қар, жел, суық, жылы, аяз, ыстық.</p> <p><i>Өсімдіктер әлемі:</i></p> <p>Шөп, ағаш, шырша, гүл, жапырақтар.</p> <p><i>Жанурлар әлемі:</i></p> <p>Ит, мысық, ат, жылқы, сиыр, қой, түйе, қоян, түлкі, қасқыр, аю.</p>	<p>Күз, қыс, көктем, жаз. <i>Ауа райы құбылыстары:</i> жаңбыр, қар, жел, суық, жылы, аяз, ыстық, кемпірқосақ, ай, күн, аспан, бұлт.</p> <p><i>Өсімдіктер әлемі:</i></p> <p>Шөп, ағаш, шырша, гүл, жапырақ, бөлме гүлдері, өсімдіктер өседі.</p> <p><i>Жанурлар әлемі:</i></p> <p><i>Үй жануарлары:</i> қозы, қой, лақ, ешкі, сиыр, бұзау жылқы, құлын, мысық, марғау, ит, күшік.</p> <p><i>Жабайы аңдар:</i> аю, түлкі, қасқыр, арыстан, піл, қоян, кірпі.</p> <p><i>Үй құстары:</i> тауық, әтеш, балапан, қаз, үйрек.</p> <p><i>Дала құстары:</i> аққу, қарлығаш, торғай, қарға, көгершін.</p>	<p>Күз, қыс, көктем, жаз.</p> <p><i>Ауа райы құбылыстары:</i> жаңбыр, қар, жел, суық, жылы, аяз, ыстық, найзағай, кемпірқосақ, ай, күн, аспан, бұлт.</p> <p><i>Өсімдіктер әлемі:</i></p> <p>Шөп, ағаш, шырша, гүл, жапырақ, тамыр, бұтақ, бүршіктер, раушан, қарағай, терек, емен, қайын, өсімдіктер өседі, қопсыту, түптеу.</p> <p><i>Жанурлар әлемі:</i></p> <p><i>Үй жануарлары:</i> қозы, қой, лақ, ешкі, сиыр, бұзау жылқы, құлын, бота, түйе, мысық, марғау, ит, күшік.</p> <p><i>Жабайы аңдар:</i> аю, түлкі, қасқыр, арыстан, піл, қоян, жылан, жолбарыс, керік, кірпі.</p> <p><i>Үй құстары:</i> тауық, әтеш, балапан, қаз, үйрек.</p> <p><i>Дала құстары:</i> аққу, қарлығаш, торғай, қарға, сауысқан, көгершін, шағала, бүркіт, қыран, тотықұс.</p>
Киім-кешек :		
Шалбар, көйлек, жемпір, тон, қалпақ, етік.	Шалбар, көйлек, жейде, кеудеше, жемпір, ішкіім, малақай, қалпақ, тон, қолғап, етік.	Шалбар, көйлек, жейде, кеудеше, жемпір, ішкіім, малақай, қалпақ, тон, қолғап, етік, пима, шәлі.

Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру

Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру.

Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру.

Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету.

Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемей.

Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары

Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмытылсын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өзбетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу.

Сауықтыру-шынықтыру шаралары

Жыл бойы медицина қызметкерінің басшылығымен балалардың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, тәбиғи факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру.

Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкес олардың таза ауада болу ұзақтығын қамтамасыз ету.

Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуға қызығушылықты арттыру.

Шынықтыру шараларын жүргізуде балалардың денсаулық жағдайын ескере отырып, жеке тәсілді жүзеге асыру. Ата-аналардың қалауларын ескеріп, мектепке дейінгі ұйым әкімшілігі мен медицина қызметкерлерінің шешімі бойынша арнайы шынықтыру шараларын жүргізу. Шынықтыру шараларын жүргізу, жаттығулар мен массаж жасау.

Күн тәртібіне сәйкес балалардың күнделікті таза ауада болуын қамтамасыз ету. Ересектің көмегімен шынықтыру тәсілдерін орындау дағдыларын қалыптастыру. Тыныс алу жаттығуларын жасау.